

Szerkesztőség:

Arad, Acsav-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej

Fél évre 480 Lej

Negyed évre 240 Lej

Havonta 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A nagy üzlet.

Óriási üzlet hatalmas keretű bontakoznak ki az évtizedes khaoszból: az aradi autóbussz-villamos forgalom létesítése. Aradváros műszaki bizottsága már részletesen tárgyalta a közúti forgalom lebonyolítására és az új közlekedési eszközök üzembehelyezésére szóló pályázati feltételeket. Egy hét múlva a tanács elé kerül az ügy s nemsokára kiírják a pályázatot és megkezdődik az érdekkörök tülekedése a sok milliós üzlet után. Már most, a nagyjelentőségű és nagyarányú vállalkozás kezdeti stádiumában, szükségesnek tartjuk annak hangsúlyozását, hogy ennél a pályázatnál eleve ki kell zárni a panamát, vagy a panama látszatának minden lehetőségét. Klikkszemponthoz és magánérdekeknek ki kell pusztulniuk ebből a vállalkozásból, amely kizárólag csak a város számára lehet üzlet és semmiesetre se nyereszkeskedhetnek rajta olyanok, akiknek a kérdés megítélésénél, vagy pláne eldöntésénél szavuk lehet. A pályázók között, vagy az ilyen célokra alakult konzorciumokban se nyíltan, se burkoltan nem vehetnek részt azok, akiknek az aradi autóbussz-villamos kérdésének üzleti eldöntésére bármilyen befolyásuk is van. Nem lehetnek tehát se nyíltan, se burkoltan részesei azoknak az érdekeltségeknek, amelyek a pályázati elnyerésre aspirálnak: a városi tanács tagjai, a városi adminisztráció vezetői, valamint azok sem, akik magasabb fórumon döntenek a nagy üzleti vállalkozás sorsa felett.

Ha azonban mégis akadna valaki, akár a városi tanács tagjai közül, akár valamelyik vezető politikusunk, vagy bárki más, akinek döntő szava van a hatalmas üzlet odaitélésében, aki mégis részt akar venni egy-egy ilyen konzorcium megalapításában — amit végre is senkinek sem lehet megtiltani, — akkor a közszel szemben joggal elvárható erkölcsi kötelessége az illetőnek, hogy az e kérdéssel összefüggő hivatali állásáról mondjon le. Csak ha a döntő fórumokkal való hivatali vonatkozásait teljesen megszüntette, csak azután vehet bárki részt a várossal szemben egy ilyen nagy üzleti spekulációban. Azt hisszük, felesleges tovább fejtegetnünk, hogy ez a kérdés a legszigorubb inkompatibilitást igényli.

Aki csak hozzávetőleges számszerűséggel is foglalkozott az autóbussz és a későbbi villamosvasúti forgalom üzleti oldalával, az teljesen tisztában van azzal, hogy ez a vállalkozás nagyszerű és igen jövedelmező üzlet. A vállalkozó, aki ezt a kitűnő üzletet a kezébe kapja, évenként sok milliós hasznot szerez belőle. Nincs Aradvárosának még egy üzeme, amely jövedelmezőség dolgában versenyre kelhetne azzal a vállalkozással, amely a közúti forgalom lebonyolítását fogja végezni. Ezt az aranytől csepegő, óriási üzletet elherdálni, elpolitizálni, vagy elpanamázni nem szabad. A nagy üzlet nagy profitját a városnak, mint közösségnek kell zsebre venni és a közbizalom letéteményeseinek, a város vezetőinek kötelességük, hogy a kilátásban levő nagy jövedelmeket a polgárság súlyos adóterheinek csökkentésére használják fel. Hiszen ezen kívül is annyi helye volna a bőven csorgó új jövedelmeknek: a többi közüzem fejlesztése, az utcák rendbehozása, népijóléti intézmények létesítése.

Azt azonban semmiesetre se szabad el-
tűrni, hogy ilyen fontos és nagyarányú közüzem szerencsés helyzetben levő egyének meggazdagodására szolgáljon.

Megszavazták a CFR.-javaslatot.

Cuza tiltakozik a külföldi zsidó propaganda ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara mai ülésén Chiorescu elnököt, a miniszterek közül Mătilăne, Cudaibu, Lupas, Bucsan, Trancu-lasi és Popovici Dori vannak jelen. Napirend előtt Cita Davila Giurguban szabad zóna felállítását kéri. Valeanu miniszter kifejti, hogy a szabad zónákra vonatkozó törvényjavaslat közelebről a parlament elé kerül. Popescu Lázár a nyugdíjasok ügyében szólal fel. Hanes s Dimitriu egy CFR. képviselő ügyében szólal fel, akit politikai meggyőződése miatt üldöznek. Valeanu igéri, hogy a CFR-t mentesíti a politikától. Buzdugan a besszarábiai parasztok részére kér olcsó hitelt. Cuza tiltakozik az ellen, hogy a külföldi zsidóság rágalmhadjáratot indít Románia ellen. Ellenpropagandát kíván és szankciókat az ország megrágalmazói ellen. Követeli, hogy a kormány vegye tekintetbe a keresz-

ty liga kívánságait, követeli a városok nacionalizálását és a népszavazás megejtését. Ezután áttérnek a napirendre és 165 szavazattal 28 ellenében másodszeri olvasásban is elfogadják a CFR. reorganizálásáról szóló javaslatot.

A szenátus ülésén Budisteanu kéri a hadügyminisztertől a sinaiai fürdő s szálloda megvételéről és eladásáról szóló iratok bemutatását, mert véleménye szerint itt az államot 80 millió károsodás érte. Olintiu panaszkolja, hogy a fogarasmegyei tanács még ma sem működik. Intézkedéseket kér a belügyminisztertől. Stoian Victor ezredes kéri a kormányt, hogy vizsgálja meg a hadirokkantak, özvegyek és árvák kongresszusának kívánságait. Cudaibu elnök elparentálja Cantacuzino jogszerinti szenátort és a gyász jeléül 15 percre felfüggeszti az ülést. Ujramegnyitás után Mironesou méltatja az elhunyt szenátor érdemeit.

Elhalasztották a timisoarai román-szerb konferenciát.

Csak a jugoszláv kormányválság olintézése után ülnek össze a delegátusok.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A timisoarai román-jugoszláv konferenciát, amelynek megnyitását szombatra tervezték, a közbejött jugoszláv kormányválság miatt bizonytalan időre elhalasztották. A Cuvantul értesülése szerint a belgrádi kormányválság megoldása után azonban nyom-

ban összeülnek a két állam delegátusai, hogy a jugoszláviai román iskolák és templomok kérdésében felmerült problémák békés megoldásának módozatait megbeszéljék. Ujabb jelentések már arról is tudnak, hogy a konferenciát február végére hívják össze, természetesen Timisoarára.

Uj tárgyalás Averescu és Maniu között.

A nemzeti-parasztpárt készséggel kezd új megbeszéléseket.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az ellenzéki lapok ma élénken kommentálják a kormányelnök és a liberálisok között megindult békéltető tárgyalásokat mai fázisát, mely szerint Averescu a kormánynak szélesebb mozgási szabadságot kíván a liberálisoktól, mint a Cuvantul értesül, a liberálisok ugyanis bizonyos kikötéseket óhajtanak szankcionálni arra vonatkozólag, hogy egy és más nagyszabású kérdésben a kormány feltétlenül akceptálni fogja a liberálisok álláspontját s ugy a kül-, mint a belpolitikában sub rosa irányító részt juttatnak Brătianuéknek is. A kormánylapok szerint ezt a félre nem érthető diktatórikus magatartást a kormány kénytelen lesz elhárítani magától, azonban nem kívánja, hogy végleges szakadásra kerüljön a sor s így illetékesek, majd azt ajánlják a kormányelnöknek, hogy bizonyos engedmények megadásával függetlenségét feltétlenül tartsa meg. A Cuvantul szerint ez ellen viszont a liberálisok a legteljesebb mértékben tiltakoznak s inkább készek ismét aktív ellenzékbe átmenni, semminthogy kikötéseikből csak egy jótányit is engedjenek.

Politikai körökben a liberálisok emez akciójával hozzák kapcsolatba, hogy Averescu tábornok a mai napon engedékenyebb hangot tanúsított a nemzeti-parasztpárttal szemben s a Romania című lap értesülése szerint közvetítő útján hajlandónak nyilatkozott arra is, hogy a tárgyalások megszakadására okot szolgáltatott kérdésben messzebbmenő engedményeket tegyen a nemzeti-parasztpártnak. A lapok szerint Averescu közeledését Maniu

örömmel fogadta, ám kijelentette, hogy a mennyiben csak egyszerű politikai sakkhúzásról lenne szó, ugy a nemzeti-parasztpárt tudni fogja, mihez tartsa magát a jövőben, mert megelégette a kormány meddő kacérkodását. Ugyanakkor a nemzeti-parasztpárt választmányi ülésén Maniu bejelentette, hogy a nagyszabású politikai kérdésben nem szabad elhamarkodva cselekedni. A fuzionált két párt és a kormány között csak nagy akarattal épült fel a hid, aki ezt lerombolja, annak számolnia kell a következményekkel is és azzal a nagy felelősséggel, amelyet az ország és a történelem előtt viselnie kell. A választmányi ülésen egyébként az a nézet jegecesedett ki, hogy a megkezdett tárgyalások nem maradhatnak annyiban s a kormány bizonyára meg fogja találni a módot arra, hogy a belpolitika konszolidálása érdekében ismét felvegye a tárgyalások folyamát a nemzeti-parasztpárttal.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottságának tegnap megkezdett ülését ma folytatták és megvitatták a pártnak az aktuális problémákkal szemben követendő magatartását, valamint azt a kérdést, hogy alkalmas-e a jelenlegi idő nagyobb akció levezetésére. Az Adeverul rámutat arra, hogy a felszólalók legnagyobb része erélyes akciót indítványozott, azonban Lupu és Stere, akik valószínűleg mérsékeltabb álláspontot foglalnak el, nem nyilatkoztak. Maniu különben az Universul tudósítójának kijelentette, hogy a nemzeti párt tegnapi ülésén nem tárgyaltak kivételes kérdéseket. A pártelnök hangsúlyozta, hogy Michalache craiovai deklarációjával teljes mértékben szolidaris.

Mit követel Aradváros az autbuszvállalkozótól.

A nyilvános pályázat feltételei. — Február 7-én dönt a város tanácsa a közlekedés rendezéséről.

(Arad, február 1.) Az Aradi Közlöny számolt be ma egyedül arról, hogy a közlekedési koncesszió pályázati tervezete már elkészült. Nagyjában néhány pontját már ismertettük onnoki a nagyfontosságú tervezetnek, amelyek közelebbi, pontosabb részleteit alább adjuk:

A tervezet szerint a villamos megépítéséig háromféle típusú autbusz kerül forgalomba. Az első típusú, könnyű személyautó a következő vonalakon fog járni: vasútállomás—Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) öt perces időközökben, gáji vár—vasútállomás 25 perces, viadukt—vár 10 perces, Piata Avram Iancu—Ujarad 15 perces időközökben, Színház—Eminescu—Calvin—Numa Pompiliu—cáik és vissza 15 perces, Bulev. Regele Ferdinand—Ghiba Birta—Calea Saguna—Numa Pompiliu—uccák 30 perces, Xenopol—Horia—Cosbuc—Marasesti—Consistorului—Brailanu—Liceum—Dragalina—Xenopol—uccák keresztlül 16 perces, Színház—Metianu—Russu Sirianu—Calea Saguna—Cogalniceanu—Alex. Ciavra—Cauza Voda—Marospart—Ujarad hid—Óvár-tér—Trib. Dobra—Piata Avram Iancu 30 perces és városháza—Horia—Consistorului—Stroiescu—Calea Saguna—Dorobantilor—temető 25 perces időközökben.

Külön, ugynevezett második típusú autbuszokkal bonyolítandó le a csomagszállítás a azok a vasútállomástól—Piata Avram Iancu—Metianu—Russu Sirianu—Calea Saguna—Ghiba Birta—Mocioni-uccák keresztlül az állomásig ténnek vissza 25 perces időközökben. A harmadik típusú kocsik a vegyes, személy és csomagforgalomra lesznek berendezve és Őáj—Piata Avram Iancu és Piata Avram Iancu—Ujarad között közlekednek, 30 perces időközökben. A koncesszió tulajdonosa azonban a jelzett vonalakon kívül más vonalakon is forgalomba helyezhet autbuszokat. A város köteles átadni a koncesszió tulajdonosának a kisvasut vonalait, a teljes felszerelést, mozdonyokkal együtt, az ajánlatban feltüntetendő használati díj mellett. A koncesszió birtokosa köteles az első típusból 10 autbuszt három, további tízet hat hónapon belül forgalomba helyezni.

A villamos és autbusztelep részére a város, minden díjazás nélkül átad a társaságnak a textilgyár mellett egy 12 holdas területet. Ez arra az esetre is szól, ha a társaság, amelyet a koncesszió tulajdonosa három hónapon belül köteles megalakítani, a villamos részére külön villanytelepet akar felállítani.

A város a koncesszionáit járművekre nézve mindjárt megállapítja a közlekedés idejét is. Évenként április 15. és október 15-ike között reggel hat órától este 10 óráig, október 16-tól április 15-ig reggel fél 8-tól este 9 óráig kell járatokat fenntartani, az állomásról érkező utasok számára pedig reggel 5—7 és este 9—11 között köteles kocsikat küldeni, hogy az érkezőket a városba szállítsák. Az ajánlattevő köteles 500.000 lejt letétbe helyezni a városi pénztárban, amiből 100.000 lejt visszakap, amikor az összes autbuszok forgalomban vannak, 200.000 lejt pedig a villamos forgalombahozatalánál. A többi garanciaképpen marad a pénztárban. Amennyiben a miniszteri approbálás hat hónapon belül nem érkezik meg, az ajánlattevő visszavonhatja ajánlatát és ebben az esetben visszakapja a letétbe helyezett félmillió lejt. Ha a koncesszió tulajdonosa az előírt határidőtől számítva hat hónapon belül nem helyezi forgalomba az autbuszokat, 100.000 lejt pönáciét fizet, ha a villamos 8 hónapon belül nem helyezi forgalomba, 200.000 lejt pönáciét fizet. Ha bármilyen okból kifolyólag a forgalom valahol megáll és ez a szünet tovább tart, mint 12 óra, a vállalkozó napi 500 lejt büntetést, ha két napnál tovább tart, napi 1000 lejt büntetést fizet. A koncesszió tulajdonosát 15 esztendőn keresztül mindenféle városi illeték fizetése alól felmentik. Hirdetményeit és reklámjait ingyen ragasztatja ki a város. A szerződés felbontására négy ok állhat fenn: 1. Ha a kitűzött határidőn belül nem helyezi forgalomba az autbuszokat, illetve villamost.

2. Ha a társaság indokolatlanul három hónapon keresztül szünetelteti a közlekedést. 3. Ha a társaság felbontja. 4. Ha közben olyan törvény készül, amelynél az egyes paragrafusoknak a koncesszió feltételei ellentmondanak.

A város két pontot hagyott szabadon, ahól a konkurrencia kifejlődhetik: a város haszonrészese és a tarifa. Az utóbbira vonatkozólag azonban megjegyzi, hogy emellett csak akkor történhet, ha a társaság azt igazolja, hogy a nyersanyag és munkabérek legalább 20 százalékkal emelkedtek. A koncesszió

Sikerrel járt Bucsán utja.

Az államtitkár békés megegyezést létesített Románia és Magyarország között. — Simán folyik a határmenti vagyonok likvidálása.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Bucsán államtitkár, aki tudvalevőleg a román-magyar határmenti községek tárgyalásokat folytatott a magyar delegáció tagjával, tegnap este a Simplonnal visszaérkezett Bucurestibe. Bucsán ma fogadta az újságírókat, akiknek kijelentette, hogy a magyarok, de különösen a magyar delegáció elnöke, Blaha

szlóra vonatkozó tervezet a városi tanács február 7-iki ülése elé kerül, majd ottan a miniszteriumhoz megy fel, amely viszont egy szakbizottságnak osztja ki véleményezés végett. A szakbizottság approbálása után visszakérül a miniszteriumhoz, amely csak ezután küldi vissza azt Aradnak. A hosszú processzus legalább hat hónapot fog igénybe venni, ha megfelelő módon sürgetik is, a nyilvános pályázat határideje újabb 90 nap, tehát aligha lehet szó arról, hogy a jövő év tavaszáig életbelépjen a várvárt, megreformált közlekedés, amely némi nagyvárosi jellegű fog Aradnak adni. Arad polgársága mindenestre türelmetlenül várja, hogy végre, hosszú évtizedek meddő vitái után, eltűnjön a föld színéről a sokat szidott kisvasut.

Sándor államtitkár részéről a legteljesebb jóindulatot tapasztalta s így sikerült a kérdésben megállapodásra jutni, amelynek következtében Románia diadalra vitte az ügyben tanúsított eddigi álláspontját. A román sajtó a tárgyalásokra vonatkozólag megjegyzi, hogy a háború után ez az első megállapodás a két ország között, amely idegen hatalmak beavatkozása nélkül eredményesen végződött.

Amerikai magyarok Fedák Sári ellen.

Élesen támadják a kiváló magyar művésznőt, aki a megbukott Mindszenty-Valentínót a budapesti Vígyszínház tagjaként hirdeti.

(Az Aradi Közlöny newyorki levelezőjétől.) A Fedák Sári Valentínója körüli botrányok még mindig nem ültek el. Mikor a szerelmes-szívű primadonna végre belátta, hogy a filmgyáraknál nem tud boldogulni a kövér sejkkel, vidéki turnéra indult a magyarlakta amerikai városokba. De a magyar közönség felháborodottan tüntetett a „társulat” ellen s úgy a magyar, mint az amerikai lapok élesen támadták a Fedák-truppot. Az egyik detroiti magyar újság többek között így ír:

— Szélhámosság készül megint az amerikai magyarok körében. Ezuttal is, mint most már évek óta rendszeresen, ismét a magyar színészet, a magyar kultúra nevében követik el a szélhámoszást. Fedák Sári neve van most arra a zászlóra írva, mely alatt a szélhámoszást el fogják követni. Fedák Sári amerikai vendégszereplése körül is épen olyan csalást követnek el, mint eddig itt minden pesti művész vendégszereplése körül elkövettek. Fedák Sári harmadszor szerencsétlenül Amerika magyarságát vendégszereplésével. Az első körútja még valóban diadal volt, hiszen a János vítézt hozta, minden idők legszebb, legmagyarabb daljátékát. A második vizitet már hatalmas botrányok kísérték. A magyarság zsebéből kiszivattyúzták a pénzt. Fedák összeveszett a managerjeivel s nyilatkozataiktól visszhangzott hetekig a sajtó. A harmadik kirándulás megint botrányral kezdődik. Fedák Sári felfedezett otthon egy szép fiút, akiről ki-sütötte, hogy Valentínóhoz hasonlít és ezt a hasonlatosságot az amerikai magyar közönségnél akarja kamatoztatni. Fedák Sári szép fiuja schasem volt színész. A Fedák-előadások szinlapját nagy ravaszsággal úgy állították össze a közönség megtévesztésére, hogy a naiv közönség azt higgye: Mindszenty ur Pesten a Vígyszínház tagja. Így fest a szinlap:

**MA ESTE „ANTÓNIA”
MINDSZENTHY TIBOR,**

a Vígyszínház tagja vendégszereplésével.

Ezt Pesten senki se merte volna elkövetni, Amerikában mégis be akarják adni a maszlagot. Mindszenty, a pesti fűszerkereskedő-szegéd soha életében nem játszott a Vígyszínházban. A vidéki igazgatók közül is csak Faragó Sándor kaposvári direktor merte mekkockázatni Mindszenty Tibor vendégszereplését. Még ő se merte előre hirdetni a szép gyerek felléptét, hanem csak közvetlenül előadás előtt jelentette be, hogy Barker szereplője megbetegedett s helyette Mindszenty Tibor ur játsza a szerepet.

Mindszenty Tibor azonban sokkal gyalázatosabban játszotta ezt a szerepet, mint a

Faragó társulat akármelyik kóristája alakította volna. Kaposváron soha olyan botrányosan rossz előadást nem láttak, mint mikor Mindszenty Tibor ur nyöszörgött ott Barker kapitány szerepében. És az amerikai magyarságnak most ezt a nyöszörgést. Mindszenty urnak, ennek a tehetségtelen szép fiúnak szereplését kell majd három dollár harminc centekért elszemnednie. Az amerikai magyar színészek közül egészen tehetséges emberek vannak kenyér nélkül és Fedák Sári nem egy tehetséges amerikai magyar színészt hívott meg társulatához, hogy tisztességes előadást adjon drága pénzért, hanem Mindszenty urat erőszakolja az amerikai magyar közönségre. Hiszük, hogy Fedák Sári e hirhelt vendégszereplésével véget ér a pesti művészek hadjárata. Hiszük, végre belátják már Pesten, hogy semmi szükségünk nincs a pénzükből kifogyott pesti művészek vendégtájkára — fejezi be cikkét az amerikai magyar lap.

Arad iparosai

üdvözölték Angel István dr.-t.

Tisztelgő iparosküldöttség a polgármester előtt

(Arad, február 1.) Ma megjelent Angel István dr. polgármesternél az aradi iparosok küldöttsége dr. Botoc Elek ipartestületi főügyész vezetésével. A deputáció elsősorban örömet fejezte ki Angel dr. megválasztása fellett, majd egy kéréssel járult a polgármester elé. Előadták, hogy körülbelül negyven évvel ezelőtt kapták meg azt a telket a várostól, ahol jelenleg az ipartestület áll. Az ajándékozás szerződésben a város azonban megtiltotta, hogy bármilyen terhet vegyenek erre a telekre, vagy azt eladják a város engedélye nélkül. Arra kérték a polgármestert, hasson oda, hogy ezt a pontot eltöröljék. Az aradi iparoság a négy évtizeden keresztül bebizonyította, hogy kizárólag az iparosok céljaira használja a telket, most nagyszabású átalakításokat terveznek, még egy emeletet akarnak huzatni az ipartestületi székházra, ahol az Iparosothont helyezik el, azonban mindehhez kölcsönre van szükségük s ezért kérik, hogy a város törölje el ezt a tiltó pontot. Angel István dr. válaszában kifejtette, hogy a kérést méltányosnak találja, meg van arról győződve, hogy az iparoság most folytatni akarja a megkezdett munkát és a maga részéről kijelentette, hogy javaslatba hozza a tanács második ülésén a tilalom eltörlését.

**ADRIAN 150 Rádiókapcsolás
üldönség Sándor Ferencnél Arad.**

A budapesti Sziám is áttért a pengőre.

Torta mint dollárok rejteke. — A magyar főváros a konzolidáció ölen. — Visszatért a békebeli részletüzlet. — Megfigyelések egy arad-budapesti utazás alatt.

(Arad, február 1.) Parancsoljanak az urak egy kis édességet — szólott egy bájos, mosolygószerű aradi uriaszony — s izlésesen imbolygott tortát nyújtott a vonat fülkéjében imbolygó utasok felé. Szép köralakú, csokoládéval bevont torta volt és a tetejét fehér, cukorból készült arabeszkek díszítették. Az uriaszony a torta felét szeletekre vágta és kedvesen kínált bennünket. Nagyon jó volt. Hat óra múlt néhány perccel. A mozdony szikrái mint hulló csillagok jutottak az ablakok mellett. Távol keleten még nagyon halványan derengett a hajnal és a gyors zakatolva robogott be a curcici állomásra. Utlevél, vámvizsgálat nyugodtan, simán, minden kellemetlenség nélkül folyt le s amikor a vámtisztek elhagyták fülkénket, az uriaszony arcán valami csalódás féle látszott. Megszólalt:

— Hogyha tudtam volna...

Kíváncsian néztünk reá, ő pedig a tortát hámulta. Amikor elhagytuk a román határalomást valaki megkérdezte:

— Talán otthon felejtett valamit nagyságos asszony?

— Dehogy — szólott nevetve — csak hiába való munkát végeztem.

A megmaradt fél tortát óvatosan felvágta és közepéből egy papírudacskát húzott ki. Ötszáz dollár volt benne. Milyen szerencsés, hogy a vámosok nem kívánták meg ezt a drága tortát, amelyben a nagyságos asszony a dollárt kicsempészte. Ne féljen asszonyom, nem árulom el a nevét.

Tombol a divat Pesten.

B u d a p e s t. — Mondja biztos ur, melyik villamossal jutok el a Király-uccába?

— Mehet kérem a tizzsel, a nyolccassal, a negyvenhatossal, az a kérdés, hogy a végére, vagy az elejére akar jutni? Tessék velem jönni.

Elvezet a megállóhoz, udvariasan megmagyarázza, hogy melyikkel jutok legkönnyebben célomhoz. Tiszteleg s távozni akar. Pénzdarabot nyújtok át neki. Nem fogadta el... Városligeti villasor. A kopár fákon éhes verebek csiripelnek. Hatalmas kosarakban óriáspereceket kínálnak fejkendő öregasszonyok:

— Friss, ropogós percc! Öt fillér darabja! Sipitják, tulkiabálva az autók és villamosok lármáját.

Öt fillér; béke... A perccet áruló öregasszonyokon kívül nem is láttam több öregasszonyt Pesten. Vajjon, hová lehettek? Ott minden asszony fiatal, mindegyik táncol és egyiken sem láttam magasszaru cipőt. Pedig milyen hideg volt. A legtöbb selyemruhát visel és bubi- vagy etonfrizurát. Mind a kettő olcsó a magyar fővárosban. A kirakatokban legfinomabbnak jeltett crepe de chine a színek pazar változataiban láthatók. Métere lebben átszámitva 250–300. A rengeteg női fodrász reklámtáblákkal hívja magára a sétálók figyelmét. Nagyon sok férfi a legdermesztőbb hidegben is kalap nélkül jár. Ez a legújabb divat.

Békebeli szokás — kényszerből.

Részletüzlet: ez olyan békebeli szó, amely a háború óta a feledés homályába kezdett merülni. Ismét aktuálissá vált. Minden kereskedő kiabáló reklámokkal hirdeti, hogy nála részletre lehet vásárolni. Sajnos, ez a jelenség csak külsőleg emlékeztet a boldog békebeli időre. Ha a dolgok mélyébe nézünk, látjuk, hogy szomorú kényszer az, ami a kereskedőket erre a békebeli lépésre kényszeríti. Panaszoknak: — Nincs pénz, nincs vevő s a polcok telve vannak árukkal. Ezzel szemben a lokálok zsúfolva. A mozik előtt tömegek tolonganak. Az előadások előtt fél órával mindenütt megjelenik a tábla: „Minden jegy elkelt.”

Sziámnak pengő kell.

Pengő. A pesti ember csodálatos gyorsasággal szokta meg a pengővel való számítást. Hihetetlen matematikai képességgel egy pillanat alatt megmondja, hogy ennyi százezer korona, ennyi pengő. Még mind a két pénzegység forgalomban van, de mindenki szívesebben fogadja el a régi jó időkre emlékeztető, kelle-

mes csengésű pengőt, mint a koronát. A pengő tért hódított már az állatkertben is. Az elefántláz hatalmas lakója, a százhet éves Sziám és a négy esztendő, kis, ökörnagyságú Mariska pengőért, illetve fillérékért vásárolja a zsemlet, kiflit, vagy szénát. Ha valaki egy ötszázkoronást nyom az ormányukba, indignálódva visszautasítják. A tiz-, husz- vagy ötvenfilléresket azonban boldog trombitálással fogadják el és jelt adnak az etetőnek, hogy olyan anya-

Aradmegyei műépítész nagy sikere Berlinben.

Kaufmann Oszkár legújabb két hatalmas alkotásának nagy cikkeiben hódolnak a berlini lapok.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.)
Nemetszországba elszármazott aradi magyar művészember sikerétől hangosak most a berlini lapok. Kaufmann Oszkár, a hírneves műépítész, pancotai születésű, Aradon végezte középiskoláit, majd a budapesti műegyetemre iratkozott be, amelynek elvégzése után Berlinbe került, hol csakhamar a legnevesebb műépítészek sorába küzdötte fel magát. Különösen színházépítészeti alkotásaival véste be magát Kaufmann Oszkár zsenije Berlin művészi ábrázatába. Nagynevű és szédületes karriert befutott földünk most két művével aktuális Berlinben. Ujraépítette a Westen egyik színházát, a Renaissance-Theatert és egy hatalmas kávéházat tervezett a Victoria és Bellevue-Strasse sarkán. Mi sem jellemzi jobban Kaufmann izgató művészi egyéniségét, mint

gi helyzetben vannak, hogy vásárolhatnak a szokásos csemegékből.

A ragyogó pesti éjszaka.

Az Andrassy-uton százával robognak az autómobilok. A hatkerekű, sárgára lakkozott óriási autóbuszok telve vannak. A földalatti várócsarnoka szintén zsúfolva. Az uccasarkokon a rendőrök mint az automaták emelgetik karjukat: biztosítják a zavartalan forgalmat. Este fényzőnben uszik a város. A Duna visszatükrözi a százezerszemű Budát. A villamosreklámok cikápráztatják a nézők szemét s megkezdődik a lüktető, lázas, kacagó, táncos esti pesti élet. Európában vagyunk. Nyugaton.

(Pilis Géza.)

az, hogy erről az új kávéházzal is cikkeket, tárcákat közölnek az újságok kizáróan azért, mert Kaufmann alkotása.

Berlin színházépítője — mint ahogyan a kritika aposztorfálja: „der Theaterbaumeister Berlins” — ismét gyönyörű színházat épített. Volt olyan kritikus — nem is kisebb, mint maga Monty Jacobs, — aki a Renaissance Theatert „a világ legszebb színházának” deklarálta.

Vannak azonban, akik egy másik alkotását, Reinhardt kis színházát, a Komödient tartják ihletettebbnek, tökéletesebbnek. Ezeken kívül még nyolc berlini nagy színház hirdeti Kaufmann Oszkár művészi kiválóságát. Az aradi fiú szimpla neve jelenti ma Berlinben a színház új stílusát és csak büszkének lehetünk arra, hogy Kaufmann Oszkár zsenije ilyen hatalmas méretekben bontakozott ki.

Harc az aradi árrazzia ellen.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara a miniszterhez fordul orvoslásért. Az aradi mértékhitelítő főnöke tovább folytatja a szigorú ellenőrzést.

(Arad, február 1.) Az aradi kereskedőket és iparosokat ugyszólván állandó nyugtalanságban tartja az utóbbi napokban az a rendszer razzia, amelyet Radu Ionescu, a mértékhitelítő főnöke végez, aki a spekulatörvénybe ütköző kihágásokért egymás után többeket feljelentett, akiket a bíróság minden egyes esetben súlyos pénzbüntetésre ítelt is. Illetékes helyről szerzett információk szerint az aradi kereskedelmi és iparkamara, az a testület, amely a kereskedők és iparosok jogos érdekeinek megvédésére elsősorban hivatott, ebben az Arad egész kereskedőtársadalmát izgalomban tartó kérdésben a következő álláspontot foglalta el:

A kamara a múlt héten tartott tanácsülésén foglalkozott a mértékhitelítő hivatal főnökének eljárásával és a tanácsstagok közül többen, igen éles kritika tárgyává tették azt. Noha megállapítást nyert, hogy a mértékhitelítő hivatal főnöke a törvényes keretek között jár el, mert az üzletekben tartott vizsgálatokra feljogosítja őt egy a spekulatörvény, mint a kereskedelmi minisztériumtól kapott speciális megbízás, egyhangú volt az a vélemény, hogy ez az eljárás kifejezetten vegzatorikus jellegű, különösen ma, amikor már évek óta sehol sem alkalmazták a spekulatörvényt. A mai viszonyok között különben is neveltséges dolog árdragításról beszélni, amikor a kereskedelemnek a legsúlyosabb válsággal kell megküzdenie, amikor napról-napra vannak csődök, fizetésképtelenségek és amikor a kereskedő boldog, ha el tudja adni az áruját, nem spekuláción, hanem minimális haszonnal is, mert ennél többet a konkurrencia amúgy sem engedélyez. Ilyen viszonyok között legalább is időszerűtlen árdragítási razziaikat tartani és a mértékhitelítő hivatal főnöke. — ha a törvényes formák között is — de kétségtelenül tulbuzgóságot tanúsított megbízatása teljesítésénél. Sem az ügyészség, sem a rendőrség, sem a közigazgatási hatóságok, sem az iparfelügyelőség, sem az iparkamara — amely hatóságok mindegyikének éppen úgy meg van a joga ezekre a vizsgálatokra, mint a mérték-

hitelítő hivatalnak — hosszú idő óta nem él már ezzel a joggal, különösen látszik tehát, hogy éppen ennek a hivatalnak a főnöke jár el ilyen szigorúan a kereskedőkkel szemben. Minthogy ez a vegzatorikus eljárás az amúgy is súlyos gondokkal küzdő kereskedőkre nézve a mai viszonyok között indokolatlan megpróbáltatásokat jelent, a kamara érintkezésbe lépett a mértékhitelítő főnökével, akit eljárásának időszerűtlenségéről igyekezett meggyőzni. Rámutatott a kamara vezetésére arra, hogy nem egyedül ő illetékes ezekre a vizsgálatokra, hanem rajta kívül még számos hatóságnak meg van ugyanez a joga s hogy senki sem él vele, ez legjobban mutatja a vizsgálatok felesleges voltát. Minthogy a főnököt nem sikerült meggyőzni, a kamara terjedelmes táviratban kérte a kereskedelmi minisztert, hogy a mértékhitelítő hivatal főnökét hívják fel a razziaik beszüntetésére, mert semmi szükség sincs ezekre és csupán a mostani gazdasági viszonyok ismeretének teljes hiányával indokolhatók ezek. Aki csak valamenynyire is tájékozott a mai viszonyok felől, annak tisztában kell lennie azzal, hogy ma nem lehet árdragításról beszélni.

Azok a kereskedők, akiknél ilyen razziaikat tart a főnök, helyesen teszik, ha értesítik erről a kamarát és minden esetben közölik a kamarával a bírósági tárgyalás határuját, hogy a kamara a tárgyaláson hivatalosan képviseltesse magát. — Különösen vigyázzanak a kereskedők arra, hogy a felvett jegyzőkönyv mit tartalmaz, mert az abban foglaltak a törvény szerint teljes bizonyító erővel bírnak és ha a kereskedő maga is aláírta a jegyzőkönyvet, akkor különösen nem lehet helye semmilyen védekezésnek ellene. A kamara egyébként hivatalosan is megkereste a járásbírókat, hogy a spekulatörvények tárgyalására kapjon a kereskedő is időt.

**A Kánya vendéglőt
FRIEDMANN ANDOR vezető**

Elfogott tolvajbanda.

Közrekerültek a Hegyalja fosztogatói.

(Arad, február 1.) A gyoroki csendőrség regnap este telefonon értesítette az aradi államrendőrséget, hogy Posch Lajos, a község kocsisa megszökött és mint kiderült, több társával egy fosztogató bandát alakított, amely a környékből községekből rengeteg mennyiségű aprójószágot lopott el. A gyoroki csendőrség véleménye szerint a banda tagjai Aradon tartózkodnak. A rendőrség megtárgyalta a nyomozást és ma délelőtt sikerült letartóztatnia Posch Lajost, aki beismerte a fosztogatásokat és három szentleányfalvai embert nevezett meg bűntársaiként, akikkel a lopásokat elköveite. Elmondotta, hogy az aprójószáglopásokat évek óta folytatják a lopott állatokat főleg az aradi és a timisoarai piacokon adták el. A rendőrség intézkedésére ma délután szentleányfalván letartóztatták a banda három tagját is. A társaságot még a mai nap folyamán átadták a gyoroki csendőrségnek.

Művészet.

* Az aradi színház heti műsora. Szerda délután 3 és fél óra: Vengerkák, színmű. (Mérsékelt helyárak.) Este: Cirkuszhercegnő, operett. (Jubiláris előadás, Bérletszűnet.) Csütörtök: Drága kicsi buksi, operett. (Bemutató előadás, B. bérlet.) Péntek délután 3 és fél óra: Peleskei nótárius, énekes vígjáték. (Ifjusági előadás, Mérsékelt helyárak.) Este: Román előadás, Szombaton: Drága kicsi buksi, operett. (C. bérlet.) Este 11 óra: nagy farsangi kabaré.

* Dr. Hersch Andor és dr. Gabos Jenő tudományos előadása a Kulturpalotában. Az aradi újságíró szervezet felbuzdulva a Dienes-est sikerén, elhatározta, hogy rendszeresíteni fogja a népszerű tudományos előadások megtartását. Dienes László érdekes és nívós előadásán megértő és intelligens közönség töltötte meg a Kulturpalota kistermét és ez bizonyította annak, hogy Aradváros társadalmának egy tekintélyes rétege felüllemelkedve a tömegizlésen és gondolkodáson, igenis behatóan akar és tud foglalkozni a ma aktuális és izzó problémáival. Ennek az általános óhainak tesz eleget az aradi újságíró szervezet akkor, midőn két kiválóan képzett tudóst állít a dobogóra, hogy azok ott értékes mondanivalójukkal előbbre vigyék a haladást és a fejlődést. Dr. Hersch Andor ismert ideg orvos és dr. Gabos Jenő ügyvéd, a finom tollú író és esztéta tartanak legközelebb egy-egy szabadelőadást. Dr. Hersch a mai modern nő és a házasság problémáját tárgyalja pszichológiai alapon, Dr. Gabos ugyancsak a házasság problémájáról és nőkérdésről tart magas színvonalon álló tudományos előadást és ebben kitér a mai helyzet visszasságaira és súlyosságaira. Mindkét előadó abszolút képzett ember és Arad tudására szomjas, megértő közönsége örömmel fogja látni őket az előadó-pódiumon. Az érdekesnek ígérkező este pontos dátumát később közöljük.

KARINTHY FRIGYES humoros estje febr. 11.

a Kulturpalotában. Jegy: Sándor F.-nél.

* Az aradi színház iróda hírei. A jubiléó Cirkuszhercegnő szerdai előadását általános érdeklődés előzi meg. Nem közönséges előadás ez, hanem bizonyos ünnepi külsőségekre igényt tartó, mert a világhírű Kálmán-operett most kerül huszadik alkalommal az aradi színpadon. A diadalmas operett szerepeit ezúttal is azok játsszák, akik a premieren sikerre vitték a darabot. — A Vengerkák. Pásztor Árpád nagyszerű színműve kerül színpadra szerdán délután mérsékelt helyárakkal. A főszerepeket Fekete Irén, Kiss Mariska, Károly Klári, Pallay Manci, Szentgyörgyi Mária, Adorján Margit, Jávor Alfréd, Mészáros Béla és Kun Dezső játsszák. — Drága kicsi buksi, Jean Gilbert nagyszerű operettjének csütörtökön lesz a premierje. A színház énekes együttese Hetényi Károly rendező és Gellért karmester vezetésével naponta próbálja a Drága kicsi buksit amelynek sikere színtelenségnek ígérkezik. A pompás operett főszerepeit Betech Béni, Szentgyörgyi Mária, László Andor, Hetényi Elemér, Övözy Alfréd, ifj. Szendrey Mihály és Kun Dezső játsszák. Külön színtelenségnek ígérkezik a Petegh Béni és ifj. Szendrey original black bottomot mutatnak be.

Február 7-én ül össze Arad tanácsa.

A közlekedési nyilvános pályázat ügye miatt történt az elhalasztás. — A. állandó választmány első ülése.

(Arad, február 1.) Ma délután négy óra körül tartotta első ülését Aradváros permanens-bizottsága Angel István dr. polgármester elnöke alatt. Az ülésen a permanens-bizottság rendes tagjai közül jelen voltak: dr. Marcovicu Vince, dr. Botoc Elek, Teodorescu Constantiu, Vas Gusztáv, míg a távollévő Moldovan Silviu dr. helyébe a mai ülésre Vellcu Emil dr. póttagot hívták be. Angel István dr. előljáróbari szíves szavakkal üdvözölte a megjelenteket, örömeinek adott kifejezést, hogy már összehívhatta a bizottságot a munka megkezdésére, majd ezután rátértek a tárgysorozatra.

Miután a város vezetősége már az első tanácsülésen tárgyalni akarja a közlekedés kérdését és a pályázati tervezet viszont csak tegnap este készült el, az eredetileg február harmadikára tervezett tanácsulást a bizottság február hetedikére, hétfő délután négy órára tűzte ki. A tanácsülésre szóló meghívókat már ma szét is küldték a tagoknak, amit a permanens-bizottság mai ülésén Angel dr. polgármester különben be is jelentett, majd ismertette a tanácsülés tárgysorozatának egyes pontjait. Eszerint az első pont a polgármester kinevezésének felolvasása, majd hivatalába való ünnepélyes beiktatása lesz. A második pont egy tag beválasztása a permanens delegációba, Angel István dr. polgármester ki-

nevezése folytán megüresült helyre. Amennyiben ezt a tagot a póttagok sorából választják be, a tanács egy új póttagot is választ. A következő pont a három női tag kooptálása. Illetékes helyen szerzett információk szerint a három női tag között egy magyar női tag szerepel, aki — hivatalos körök véleménye szerint — ezúttal is Vádrhelyi Janka lesz, aki a múlt tanácsban is helyet foglalt. A másik két hely betöltésére vonatkozólag még folynak a megbeszélések. Ezután következik Sipos Mladin gáji házának megvétele az államrendőrség gáji kerülete részére, hogy az ovoda épületét felszabadítsák. Az utolsó pont a közlekedésügy rendezése, amire vonatkozólag Angel István dr. polgármester kijelentette, hogy a tanács ülése előtt minden tanácsstag megkapja a pályázati tervezet egy példányát, hogy az ülésen kellő készséggel szólhasson hozzá e nagyfontosságú kérdéshez. A permanens-bizottság megállapodott még abban, hogy amennyiben a hétfői tanácsülésen nem végeznek a tárgysorozattal, úgy azt kedden délután 4 óra körül folytatják. Angel István dr. polgármester zárszavaival ért véget az első ülés, amelynek végeztével megállapodás történt, hogy az állandó választmány tagjainak az egyes szolgálatok élére való beosztása csak akkor történik meg, ha a permanens-bizottság teljes lesz, szóval, ha az ötödik tagot is megválasztják.

Miért vonták vissza az új vasúti tarifát.

Amikor a CFR-igazgatóság takarékoskodik az utazóközönség terhére.

(Arad, február 1.) Összetű megdöbbenést, nagy feltűnést keltett az érdekeltek, de általában az egész közönség körében az Aradi Közöny mai cikke, amely hírül adta, hogy a CFR. vezérigazgatóság valóságos játékokat tűz a vasúti tarifával s másodszeri barázdált ígéret s lefixirozott terminus dacára sem léptette életbe az olyan sokak által nagyon kívánt mérsékelt vasúti díjszabást. És ezt a tréfát most rövid egy hónap alatt kétszer ismételte meg. Emlékeztet, hogy a szeptemberi magas díjszabás ellen felhangzott tiltakozás eredményeképpen december vége felé hivatalos helyről az az értesítés érkezett, hogy a mérsékelt új tarifa kész s január elsejére életbe is lép.

A CFR. újévi ajándékának szánt kedveskedése általános megnyugvást keltett, annál nagyobb volt azonban a megdöbbenés Szilveszter éjszakáján, amikor pont az utolsó órában rendelkezés érkezett, amely a mérsékelt vasúti tarifát *semmissé nyilvánította*.

Ekkor ismét váratlan fordulat következett.

Január 28-án távirati értesítés jött, hogy újabb tarifa készült, amely február 1-re virradó éjszakán lép életbe. Sőt az új árszabásról a nyomtatványok már ki is kerültek az állomások falaira. Ekkor a Szilveszteri eset megismétlődött s a tegnap délelőtt érkezett távirat hatályon kívül helyezte az új tarifát a további intézkedésig.

Hogy a CFR. vezérigazgatósága ismét hatályon kívül helyezte az új, mérsékelt vasúti tarifát, annak magyarázata még állítólag abban keresendő, hogy a felemlített tarifa jegyeiből hatalmas tételek vannak felhalmozva s ezeket a jegyeket a CFR. vezérigazgatósága nem akarja eldobni. A jegyek átrása viszont rengeteg időt, főleg költséget emésztene fel. A CFR. vezérigazgatósága tehát megvárja, míg a régi jegyek az utolsó darabig elfognak s ha ez megtörtént, értesülésünk szerint visszavonhatatlanul érvénybe léptetik az új, mérsékelt díjszabást.

Kabátot lopott egy aradi fiatalember.

Lopás egy aradi üzletben szokatlan körülmények között. — A lopott télikabátrol ismert rá a károsult kereskedő.

(Arad, február 1.) Érdekes, az elszánt ember vakmerőségére jellemző módon akart ma új ruhához jutni egy rovott múltú aradi fiatalember, aki szombaton délután lopott pompás télikabátjában ma reggel ugyanabba az üzletbe állított be, ahonnan nem épen törvényes úton meggyarapodva távozott három nappal ezelőtt. Szombaton délután, valamivel üzletzárás előtt ugyanis egy fiatalember tért be Moskovitz Izidor aradi kereskedő főtéri ruháüzletébe, hogy — kijelentése szerint — télikabátot vásároljon. Ebben az időben igen sok vevő tartózkodott az üzletben s amíg az egyik segéd, hogy a vevő kívánságának eleget tegyen, az üzlet hátsó részében járt más modellekért, a vakmerő fiatalember magára vette a legelegánsabb télikabátot s azzal a legnagyobb nyugalommal kísértelt az üzletből. Az új modellel pár perc múlva visszatért segéd természetesen nagy meglepetéssel állapította meg, hogy a válogatós vevő eltűnt, azonban a dolgnak nem tulajdonított nagyobb fontosságot és a drága télikabát eltűnésére csupán üzletzárás

után jöttek rá, amikor az eltűnt télikabátot hiába keresték és valaki emlékezett arra, hogy egy fiatalemberen látták, aki közvetlenül zárás előtt távozott az üzletből.

A kereskedő azonban nem akart botrányt csinálni a dologból s a fiatalembert futni is hagyta volna, ha ma reggel a furcsa véletlen nem jön közbe. A kabátolvaj fiatalember ugyanis, előző sikerén vérszemet kapva, vakmerően ma reggel ismét beállított az üzletbe s ezúttal már öltönyt akart vásárolni. Szerepcéltlenségére azonban felismerték annál is inkább, mert a lopott télikabát volt rajta és így második kísérletezésénél rajtavésztt, mert rendőrt hívtak, aki a fiatalembert előállította a rendőrségre. Kihallgatásakor elmondotta, hogy Balog Sándornak hívják, már hosszú hónapok óta munkanélkül van és hogy valami keresethez jusson, megkísérelte, hogy forgalmas üzletekben felöltözködjék, aztán egy óvatlan pillanatban fizetés nélkül eltávozik. A vakmerő kabátolvaj letartóztatásba helyezték és még a déli órákban átkísérték a rendőrségre.

ZONA REGGELI 20 LEJÉRT
Kánya vendéglőben

Meghalt Bartha Richard.

A magyar kabinetiroda főnöke tragikus körülmények között kiszervezett.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Bartha Richard, a kabinetiroda főnöke ma éjszaka fél 3 órakor váratlanul meghalt. A kabinetfőnök 55 éves volt, a székesmegyei Ócsán született. 1896-ban lépett állami szolgálatba, mikor a székesfehérvári törvényszékhez nevezték ki. Innen a minisztériumba került. 1918-ban helyettes államtitkár, 1919-ben államtitkári címet és jellegzet kapta, majd 1920-ban a kabinetiroda főnöke lett. Több kintetése volt, így a harmadosztályú vaskorona-rend, Ferenc József-rend tisztikeresztje, másodosztályú polgári hadiérdemkereszt és a Lipót-rend lovagkeresztje. Bartha Richard tegnap délelőtt főfájásról panaszkodott, de este jobban lett és családja körében megvacsorázott. Tíz órakor lefeküdt, éjfélig olvasott, amikor erős köhögési rohamot kapott. Azonnal értesítették a háziorvost, aki megérkezett, de a beteg már elvesztette eszméjét és anélkül, hogy magához tért volna, kiszervezett. Bartha Richard a kormányzónak legkedvesebb emberre volt és a kabinetirodát páratlan lelkiismeretességgel vezette. Halála nagy részvétet keltett a magyar fővárosban.

Uj vezetés a Kánya vendéglőben
Igazgató: FRIEDMANN ANDOR.

Tüntetések

a burgenlandi incidens miatt.

Negyedórai demonstratív sztrájk az áldozatok temetésekor. — A burgenlandi események összefüggésben vannak a Habsburg-restaurációval?

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) Hallatlan igazságtalanság uralkodik Bécsben és Burgenlandban a somfalvi incidens következtében. Ma temették el ünnepélyes keretek között a két áldozatot. A temetés alkalmával a munkásság tüntetésre készült, azonban a hatóságok megtiltották a csoportosulásokat. A bécsi városháza előtti téren ma nagy tüntetés volt, amelyben körülbelül 13.000 szociálista vett részt. A Favoritenstrassen a tüntetők feltartóztatták a görög ügyvivő autóját és a rendőrségkel kifejlődött verekedés során a görög ügyvivő is több ütést kapott. Az olasz követség előtt megállt a tömeg és abszolválta Mussolinét. A bécsi munkásság tüntető felvonulása a Ringre már a kora délelőtti órákban történt, úgy, hogy a gyáraknak be kellett szüntetni a munkát. A somfalvi események miatt holnap, a temetés idején tiltakozásul egész Ausztriában 15 percre megáll a munka.

Az alsóausztriai tartománygyűlésen egybeként tegnap erősen követelték, hogy a kormány oszlassa fel a burgenlandi frontarcos szervezeteket és azokat, akik bűnösök az összeütközés előidézésében, súlyosan büntessék meg. A tartományi főnök hozzájárult a szociálisták indítványához. A stájer tartománygyűlésen ellenben Oberzaunher képviselő beszédet tartott, amelyben ama nézetet nyilvánította, hogy a burgenlandi események a Habsburgok magyarországi restaurálásával vannak összefüggésben.

A véres incidens ügyében hivatalosan megállapították, hogy az összeütközésről szóló hírek túlzottak. A vizsgálat kiderítette, hogy Tsermann somfalvi vendéglős fia, amikor a tüntető szociálisták a vendéglő előtt elhaladtak, kétszer rálőtt a menetre. Több lövés nem történt, de ez a kettő halált okozott. A gyilkos ezután elmenekült és barátaival együtt visszatérve, megtámadta a szociálistákat. Az ugynevezett csata csak abból állott, hogy Tsermann és öt frontarcos barátja bokszekkel felfegyverkezve a munkások közé halt és közelharcba többeket súlyosan megsebesített. A csendőrök házkutatást tartottak Tsermann lakásán, ahol csupán egy rozsdás revolvert találtak.

Az aradi katolikus gimnázium nyilvánossági jog

Március 17-én lesz döntés. — Fischer igazgató nyilatkozata.

(Arad, február 1.) Egyes jelentések arról számolnak be, hogy Petrovici közoktatásügyi minisztertől leirat érkezett az oradeai katolikus tanítóképző, a református leányiskola és a zsidó lyceum igazgatóságához, amelyben a miniszter megtagadja az iskolák nyilvánossági jogának megadását. A leírás indokolat is tartalmazott, amelyben Petrovici részletesen felsorakoztatja azokat az okokat, amelyek akadályozzák a nyilvánossági jog élvezését.

Ez a hír Aradot, illetve az aradi katolikus főgimnáziumot is igen közelről érinti, mivel köztudomásu, hogy az aradi katolikus főgimnáziumnak nincs nyilvánossági joga és épen most a közeljövőben kell megtörténnie az aradi iskola nyilvánossági joga felett való döntésnek is. Ez a jelentős dátum: március 17. Ebben az ügyben kérdést intéztünk Fischer Aladár igazgatóhoz, aki a következőkben ismertette a jelenlegi állapotot:

— Ismeretes, hogy a választások előtt, a páktum alapján, a közoktatásügyi miniszter ideiglenesen megadta a nyilvánossági jogot iskoláinknak.

A rendelet megindokolásában azt hozta fel, hogy a jog megadását kérelmező iratok még nem voltak időbelileg elintézhetőek s az elintézésig előlegezik a jog ideiglenes jellegű megadását. Tehát az engedélyt megkaptuk a múlt tanév végére s a diákjaink ugy vizsgálva, mint rendes nyilvánossági intézetben, határozottan jó eredménnyel vizsgáztak le. Augusztusban azonban újabb miniszteri rendelet érkezett, amely elmondta, hogy bár az iratokkal az elintézés még nem történt meg, mégis az iskolákat visszahelyezi abba a helyzetbe, amelyben az Anghelescu-törvény találta, vagyis megvonták tőlünk az ideiglenes nyilvánossági jogot. Jelenleg is az a helyzet, hogy még ezideig sem történt döntés a jogot kérelmező iratok fölött és a határozat meghozatalának terminusát kitolták március 17-re. És mert nincs nyilvánossági jogunk, azért kellett most félévi írásbelit tenni a diákjainknak. Reményteljesen várom a fontos dátum elérézését és bizva-bizom abban hogy ismét visszahelyeznek elvitatott jogainkba.

Harmincszoros lesz az új lakbér.

Az új lakbértörvénytervezet kimondja az egy és kétesztendei átmeneti időt, de jelentősen felemeli a lakásbérket.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) A parlament jogügyi bizottsága tegnap folytatta a lakbérleti törvényjavaslat megvizsgálását és a következő elvi szempontokat tette magáévá. A szabadforgalom felé való törekvés szemellett tartása mellett, a tisztviselők, nyugdíjasok és hadirokkantak kivételével, akik két évi átmeneti időt kapnak, mialatt az 1916., illetve 1914. évi bérek 19-szeresét fizetik, a többi lakók részére egy évi átmeneti időt állapítanak meg és ezalatt a bérek a békebeli lakberek 30-szorosára emelkedhetnek. Ezzel szemben bucaresti-i tudósítónk jelentése szerint Cudalbu igazságügyi miniszter kijelentette, hogy a lakbérleti törvényjavaslatról a lapokban megjelent hírek koraiak. A parlamenti bizottság, amely a javaslatot tanulmányozza, csak konzultatív jelleggel bír és a bizottság kifejezésre juttatott kívánságai nem érintik a javaslat alapvető elveit.

Titkok a kettős aradi öngyilkosság körül.

Miért akart meghalni Dehelan Tódorné. — A rendőrség nagy apparátussal nyomoz a rejtelmes ügyben.

(Arad, február 1.) Az Aradi Közlöny mai száma hirt adott arról a megrendítő kettős öngyilkosságról, amely tegnap este nyolc óra tájban történt a calarasi laktanya és a textilgyár között elterülő szántóföldön. A tragédia egyik áldozata a tizenötéstudós Drecin Irina már holtan, felravatalozva fekszik szüleinek lakásán, a másik: Dehelan Todor fiatal felesége, az aradi közoktatószákhelyi orvosi osztályán fetreng rémületes kínok között. Tíz gramm szublimátoldatot ittak meg ketten. A leány gyenge szervezete nem is bírta ki a mérge rombolását és még tegnap este kétségbeesett anyja karjai között kiszervezett. Dehelan Todorét eszméletlen állapotban szállították a közoktatószákhelyi kórházba, ahol csak a ma délelőtti órákban tért magához. Cerches Emil az aradi államrendőrség komiszárja hallgatta ki a kettős tragédia életben maradt szereplőit, valómása azonban nem derített teljes világosságot erre a titokzatosság homályába burkolt ügyre.

A fiatal asszony a borzasztó szenvedésektől szakgatott hangon beszélt el, hogy Drecin Irinával a legjobb barátságban volt. Naponta felkereste őt a leányka és együtt nevetgéltek, énekeltek az asszony szobájában. A napokban — mint az asszony mondotta — férjének egyik felebbvalója szölt be a lakásba, hogy ne lármazzanak. Nem törődtek a figyelmeztetéssel és ennek az lett a következménye, hogy állítólag elrendelték a család kilakoltatását. Dehelanné sirva panaszkodott el Drecin Irinának, hogy ki akarják lakoltatni, mire a fiatal leány kijelentette, hogy ő ugy is öngyilkos akar lenni és ajánlotta, hogy együtt kövessenek el öngyilkosságot. Dehelanné valómása szerint Drecin Irina azért akart megválni az élettől, mert a leány szülei erősen tiltakoztak az ő barátsága ellen. A leány többször panaszkodott Dehelannénak hogy családja mindent elkövet, hogy megakadályozza találkozásukat és e miatt nagyon el volt keseredve.

Tíz darab szublimátpasztillát oldottak fel egy üvegcseben, kimentek az utra, letértek a mezőre és megitták a rettenetes mérget. Még néhány percig sétálgattak, azután a mérge roncsoló hatása megkezdte munkáját. Drecin Irina a kiptól hörögve esett össze. Dehelanné pedig már szeretett volna hazasietni, mert felébredt benne az életöszton, de néhány lépés után ő is összerogyott. A két szerencsétlen tevertés fájdalmas nyögéseit egy arra sétáló katona hallotta meg és azonnal segítséget hívott. Dehelanné csak a kórházban tért magához. Drecin Irinát szüleihez szállították és alig értek haza, a tragikus sorsu leányka kiszervezett. Dehelanné állapota rendkívül súlyos, de az orvosok biznak felépülésében. Az aradi ügyészség elrendelte Drecin Irina holttestének felboncolását. A rendőrség pedig nyomoz ebben a titokzatos tragédiában, mert valószínűnek tartják, hogy a kettős öngyilkosságnak sokkal komolyabb és súlyosabb oka lehet, mint amit Dehelán Todor né vallomásaiban felhozott.

— Lázadó hajósok póre. Budapestről jelentik: Régóta huzódó perben mondta ki az utolsó szót tegnap a budapesti törvényszék. Kertész József hajóstiszt és 8 társa kártérítési pert indított az Oceania magyar tengerhajózási részvénytársaság ellen, mivel jogtalanul bocsátotta el őket. A társaság elutasítani kérte a keresetet, mert a hajózási alkalmazottakra vonatkozó jogforrás nem ismer felmondást, de azonkívül is Kertész lázadásnak minősíthető szabálysértést követett el, amennyiben Brailában egy nőt hozott fel az „Alföld” nevű gőzösre, ahol alkalmazva volt és mikor a parancsnok a nő eltávolítását követelte, nem engedelmeskedett. A hajó többi személyzete is szolidaritást vállalt Kertésszel és megtagadta a hajó továbbítását, ha Kertészt azonnal elbocsátják. Így aztán a tiszt és társai az ut befejeztéig a hajón maradhattak. A törvényszék a felpereseket keresetükkel elutasította, mivel a parancsnokkal szemben az engedékenységet megtagadták.

Atlantika szardella kellemes ízű, új-fajta halkonszerv. Mindenütt kapható!

H I R E K.

Egy hónapig tart a király rádiumkezelése.

Bucuresti. A Dimineata mai száma intervjut közöl dr. Severeanu egyetemi tanárral, akit dr. Sluys belga radiológussal együtt vezeti Ferdinand király rádium-kezelését. Severeanu kijelenti, hogy Sulya professzor tíz gramm rádiumot hozott magával. A kezelés kitűnő auspiciók között folyik és a hasonló esetekben elért eredmények remélni engedik, hogy a gyulladás legkésőbb egy hónapon belül megszűnik. A kúra tartamát egy hónapra tervezik. A királyi ház minisztere ma különben a következő kommunikát adta ki: A király öfélége két nappal ezelőtt rádium-kezelésnek vetette alá magát, amelyetől a legjobb eredmények várhatók. Az uralkodó igen jó diszpozícióban van és a kezelés következtében a fáradtság semmiféle jelét nem érzi. A király és a királyné tegnap hosszabb autójárat tettek a bucuresti-i Sossen.

LAPUNK LEGKÖZELEBBI SZÁMA a közbeeső egyházi ünnep miatt pénteken reggel jelenik meg.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet közlése szerint többnyire borult, csapadéokra hajló idő várható, némi hőemelkedéssel.

— Gergely püspök nevenapja. Az aradi görög keleti egyháznak közszeretben és becsülésben álló fiatal püspöke, Comsa Gergely dr., ma este tartotta meg nevenapját, amely alkalomból a klérus tagjai, Aradváros társadalma, valamint a görög keleti hívek részéről igen sokan keresték fel jókívánságaikkal.

— Trancu-lasi lesz Bucuresti főpolgármestere. A Dimineata jelentése szerint Hanibal Teodorescu, Bucuresti főpolgármestere lemondott és már át is nyújtotta Buzicescu belügyminiszeri államtitkárnak lemondó levelét. A lap úgy értesült, hogy Teodorescu utódjává Trancu-lasi jelenlegi munkaügyi minisztert fogják kinevezni, miután külön törvénnyel a fővárosi polgármesteri állást miniszteri ranggal egyenlővé teszik. Averescu elfogadta Hanibal Teodorescu lemondását a bucuresti-i főpolgármesteri állásról és felhívta, hogy utódja kinevezéséig vezesse a főváros ügyeit. Teodorescu lemondásának személyi okai vannak. A lapok valószínűnek tartják, hogy Teodorescu rövidesen belép a kormányba.

— Manollescu államtitkár elutazott Rómából. Rómából jelentik: Manollescu pénzügyi államtitkár tiszteletére tegnap Grandi külügyi államtitkár a külügyminisztériumban dejeuner adott. Manollescu ezután kihallgatáson jelent meg Mussolininél, majd elutazott Rómából. A román delegáció többi tagja az olasz fővárosban marad és Cezar Popescu vette át vezetését.

— Az új színházi törvényjavaslat. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul a kultuszminisztériumban szerzett információja alapján írja, hogy Goldis László kultuszminiszter által elkészített új színházi törvényjavaslat a legközelebbi napokban már a parlament elé kerül.

— Gyógyszertárak zárórája. Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi miniszter a mai napon a gyógyszertárak számára új zárórát állapított meg. Az erről szóló rendelet szerint a gyógyszertárak reggel 7 órától este 9 óráig tarthatnak nyitva. Déli ebédidő alatt viszont 1 órától 3 óráig az aznap éjjeli szolgálatot tartó gyógyszertárak kivételével a gyógyszertárakat is zárva kell tartani.

— Áremelést kérnek az aradi husiparosok. A közeli napokban tart ülést az aradi ármaximáló bizottság, hogy a február havi árakat megállapítsa. A városi gazdasági szolgálathoz ma megérkezett az aradi Kereskedelmi és Iparkamara átirata, amelyben a mészárosok részéről Soltész Andor, a hentesek részéről Fertig Józsefet delegálja a maximáló bizottságba. A bizottság előtt egyetlen kérvény fekszik, a husiparosoké, akik jelentékeny áremelést szeretnének keresztülvinni február hónapra. A disznóhús árát 40-41 lejről 44 lejre, a sertéshús árát 52 lejről 56 lejre, a zsirszalonna árát 46 lejről 48 lejre, a hajt 50 lejről 52 lejre kérik felemelni, azzal az indokolással, hogy az élő sertés ára, a nagy export következtében megdrágult.

Kifosztották egy aradi tisztviselő lakását.

Butorrombolás betörés közben. — A kiskorú rokon lopása.

(Arad, február 1.) A mai nap folyamán két betöréses lopásról tettek jelentést az aradi államrendőrségnek. Tegnap késő esti órákban betörték Szende Lajos aradi magántisztviselő str. Avistor V. Georgescu (Könyök)-utca 13. számú házában lévő lakásába, ahonnan nagymennyiségű fehérneműt loptak el. A betörők felfeszítették az összes szekrényeket, azokat kifosztották s emellett több ezer lej értékű bútort összetörték. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és eddig csak annyit sikerült megállapítania, hogy a tettesek ismerték a körülményeket, mert valószínűleg

— Egyetemi biztos a budapesti orvoskar élén. Budapestről jelentik: Tegnap újból összeült az egyetem tanácsa, hogy az Adám-ügy folytán Tellyesnický Kálmán dékán és Jakabházy Zsigmond prodekan bekövetkezett lemondásával előállott helyzetet megbeszélje. A tanácsülésről nem adtak ki közlést, gróf Klebelsberg kultuszminiszter azonban nyilatkozott a kérdésről és kijelentette, hogy az ügy teljesen rendben van. Különben is az egyetem tanácsa és az orvosi fakultás között van nézeteltérés — mondotta — nem pedig az egyetem és a minisztérium között. A tanács be akarta iktatni Adámot jogaiba, az orvosi kar pedig ez ellen állást foglalt. Most az egyetemi tanács biztost küldött ki, hogy határozatát az orvosi karral szemben foganatosítsa. Ezzel az államfői kinevezésnek vérvényt szereztek és a biztos gondoskodni fog róla, hogy Adám tanár hozzájusson mindama jogokhoz, amik megilletik.

Mai divat.

— *Halló, te vagy az, Tihamér?*
— *En vagyok, angyalom.*
— *Honnan telejondsz?*
— *Imren a hivatalból. Megkaptad a selymet?*
— *Megkaptam. De mondd, hogyan jutott az eszedbe?*
— *A színe miatt. Ahogy reggel leszálltam a villamosról, megláttam a selymet a kirakaton és azonnal megvettem.*
— *Nem gondolod, hogy kissé kevés az anyag?*
— *Dehogyan. Csak fogj hozzá bátran.*
— *Most szabtam ki. És úgy veszem észre, rövid lesz.*
— *Nem baj.*
— *Sőt, túl rövid lesz.*
— *Ugyan kérlek...*
— *Csak azért említem, mert ismerem a te konzervatív izlésedet...*
— *Ne legyenek aggodalmad.*
— *Jól van. De aztán ne veszekedjél velem, ha ki fog látszani a térdem.*
— *A térded?*
— *Igen, a térdem.*
— *A te térded?*
— *Nem is a tiéd.*
— *Ne beszélj félre, hogyan látszana ki a térded az én nyakkendőm alól?*
— *A te nyakkendőm alól?*
— *Hát hiszen azért vettem a selymet, hogy nyakkendőt csinálj belőle...*
— *Szent Isten és ezt csak most mondd, amikor már készen van kisaabva a ruhám!*
— *Magyar ügyvéd ünneplése.* Budapestről jelentik: Szombat este ünnepi közgyűlést tartott a budapesti ügyvédi kamara, amely egyhangulag Pollák Illés ügyvédet, az ismert magyar kriminalistát tiszteletbeli tagjává választotta meg. Az ünnepeltet Papp József, a kamara elnöke üdvözölte.

— Lovagias ügy egy képviselői mandátum miatt. Budapestről jelentik: A Pakots-féle kettős mandátum ügye — mint azt megirtuk — nagyviszáltyokra adott alkalmat a magyarországi demokráta pártban. Ennek tulajdonítható, hogy Hajdu Marcell nyilatkozott, hogy Pakots nem állta szavát. Erre viszont Pakots jelentette ki, hogy Hajdu nem mond igazat. Hajdu provokálta Pakots Józsefet és a felmerült lovagias ügyben a tanácskozások még folynak. A demokráta párt különböző alakulatai különben a legélesebben elítélik ezt a személyi harcot és hajsztát Pakots ellen, amely amiatt indult meg, mert Pakots dr. Gál Jenő javára akar lemondani mandátumáról.

tudták, hogy a tisztviselő családjával nem tartózkodik odahaza. A nyomozás ennek alapján folyik tovább és remélhető, hogy a betörők hamarosan kézrekerülnek. — A másik betörésről Czjn Elemérné Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 12. számú ház lakója tett feljelentést. A feljelentés szerint valaki behatolt a lakásba és onnan egy ötezer lej értékű arany órát loptott el. A nyomozás megállapította, hogy a lopást az uriaszony egyik kiskorú közeli rokona követte el, aki a lopott órát hatszáz lejért eladta egy barátjának. Az órát a rendőrség megtalálta, a tolvaj azonban eltűnt. Kézrekerítésére megindult a nyomozás.

— Kitüntették Magyarország hercegprímását. Budapestről jelentik: Az Országos Katolikus Szövetséghez ma érkeztek meg azok a kitüntetések, amelyekkel Róma elismerését fejezi ki a magyarok zárandoklásának rendezői iránt. A legnagyobb kitüntetést Csernoch Ános dr. hercegprímás kapta, az elsőosztályú nagy aranyéremkeresztet. Rott Nándor dr. veszprémi püspök nagy ezüstéremkeresztet kapott.

— Házasság. Sipos Imre közismert aradi vendéglős és Vékony Erzsébet házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Bálóné itt, Bálóné ott. A lapokban feltűnő hirdetések jelzik napok óta, hogy az egyik ujonnan megnyílt aradi étteremben, amely máris kedvelt helye lett, különösen Bohémia tagjainak, a híres Bálóné főz február elsejétől kezdve. Önkéntelenül mindenki a pesti Bálónéra gondolt, akinek a Ferenc-városban levő korcsmája politikusok találkozóhelye volt, konyhája pedig országos hírt. Nagy emlékkönyv volt nála, amibe minden nevezetes ember, aki ott járt, irt be megjegyzéseket, vagy emlékvéseket. A Tisza-gyilkosság nyomozása alkalmával sok ideig az események középpontjában állott Bálóné és emlékkönyve: A pesti Bálóné magas öregasszony, aki már 30 éve van Pesten és most sem jött le Aradra. Az aradi Bálóné, aki névrokona pesti kollégájának, aradi asszony és eddig egy másik étteremben működött. Az aradi Bálóné alacsony, molett és korra sokkal fiatalabb a pestinél, azonban akik ettek már főztjéből, azt mondják, hogy van olyan jó, mint a pesti Bálóné főztje, ha nem jobb.

— Kuna P. beteg. Budapestről jelentik: Kuna P. András egységespárti képviselő hosszabb idő óta súlyos beteg és tegnap állapota annyira súlyosodott, hogy az egyik budapesti klinikára szállították.

— Husvizsgálat az aradi vágóhídon. Erdékes műszert szereltek ma fel az aradi vágóhídon. A külföldi piacokon már régebben bevett szokás, hogy csak olyan húst vásárolnak, amelyről sztrichinoszkopi vizsgálatról szóló bizonyítvány van. A sztrichinoszkop egy speciális műszer, amely kimutatja, hogy egészséges-e a hus, vagy sem. A műszer, amelyet ma felszereltek, 80.000 lejbe kerül és főleg az exportcélokra szolgáló husok megvizsgálására használják fel.

— Az Aradi Izs. Nőegylet vasárnapi teadélutánján a műsor pontban fél 7 órakor kezdődik. Belépődíj: 100 lej, tea, szendvics és süteménnyel együtt.

— Temesvári autó balesete Gyorokon. Gyoroktól tudósítónk jelenti: Schwarz Simon aradi nagykereskedő-cég TMS. 314. jelzésű autójával súlyos szerencsétlenség történt ma délután négy órakor. Az autóban a sofförön kívül Schwarz Simon fia ült, aki üzleti ügyben utazott Gyorokra. Az autó négy órakor érkezett a község határába és a Radnai-úton eddig ismeretlen okokból az árokba fordult. A benzintartály felrobbant és az automobil egy pillanat alatt lángban állott. Szerencsére az autó két utasának idejekorán sikerült elmenekülnie az égő autóból és csak kisebb horzsolások árán szabadultak. Az automobil megmentéséről azonban szó sem lehetett és az teljesen porrá égett. Tudósítónk jelentése szerint a katasztrófia oka valószínűleg az volt, hogy az autó vezetését Schwarz Simon fia vette át, aki teljesen járatlan az autóvezetésben. A Schwarz Simon-cég, mint értesülünk, három nappal ezelőtt vásárolta az automobilát a Temesvári Agrárhanktól.

— A szerencsétlenül járt Stern vezérigazgató állapota. Jelentette az Aradi Közlöny, hogy Stern Gyulát, az aradi Lomási Erdőipar általános szeretetnek örvendő és köztiszteletben álló vezérigazgatóját, súlyos baleset érte a fővárosban. A vezérigazgató hivatalos ügyeinek ellátása céljából tartózkodott Bucarestben és autójából kiszállva, megcsuszott és eltörte jobb lábát. Stern Gyulát az Elisabetha-szanaszatóriumba szállították, ahonnan táviratozott Aradon lakó feleségéért. Az uralaszony tegnap utazott fel a fővárosba és ma távirat érkezett tőle hozzátartozóihoz, amelyben értesíti őket, hogy férje állapota javulóban van és a lábörvén az orvosok véleménye szerint sima, minden komplikáció nélkül való, úgy, hogy remélhető, hogy a gyógyulás hamarosan bekövetkezik.

— Tolvaj munkás. A buteni csendőrség ma az aradi ügyészségre kísérte be Triff Florea munkást, aki Schaller Rezső buteni-i kereskedőtől kerékpárt és arany zseborát lopott el. Kihallgatása után letartóztatásba helyezték.

— Öngyilkos nevelőnő. Bradár Margit 22 éves német nevelőnő, aki Faragó Aifred Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 13. szám alatt lakó biztosítási titkárnál volt alkalmazásban, ma délután öngyilkosságot kíséreltet követett el. A fiatal, csinos leány, aki Bécsből került le Aradra, eddig még ismeretlen okból, ma délután 25 gramm kinint és kisebb mennyiségű morfiomot vett be és csakhamar eszméletlenül esett össze. A mentők a kórházba szállították. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Felgyújtott dohányraktár. Galatiból jelentik: Tegnap éjjel nagyarányú tűz pusztította el Leonte Ilés Domneasca-ucca 17. szám alatt lévő dohánytözsdejét. A tűz eddig ismeretlen okokból éjjel után egy órakerülettel keletkezett s mire észreveték, a lángok már teljesen elborították a tözsdét és a mögötte lévő raktárhelyiséget, úgy, hogy az ott felhalmozott dohányvárukból semmit sem lehetett megmenteni. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy gyújtogatás történt s ezért őrizetbe vette Andonie kiárúsítót, aki felmondásban állott.

— Az aradi Kánya-vendéglő új vezetése alatt. A régi és jóhírnevű Kánya-vendéglő rendezészetét éli. A vendéglőnek vezetését, amely Aradváros közönségének kedvelt találkozóhelye, a mai naptól kezdve Friedmann Andor, a timisoarai Koronaherceg-szálló, kávéház és étterem volt tulajdonosa veszi át, aki teljesen önállóan vezeti, egészen újjaorganizálja a város szívében lévő jóhírű vendéglőt. Friedmann Andor, akinek működése elé bizalommal tekint a vendéglő törzsközönsége, azzal kezdi működését, hogy a zóna-reggeli rendszert vezeti be a Kánya-vendéglőben. A zóna-reggeli 20 lejtbe kerül s egy reggeli húsetelből, egy pohár sörből és egy süteményből áll.

Meghülésnél, náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szagatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszeres és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Thémés új tánckurzust kezd február 4-én a városligeti kioszkban.

— Tavaszli divatlapok teljes sorozata megérkezett. Naményi, Weitzer-ucca.

— H. Sziklay Gizl Str. Cercetasilor (Szt. Pál-ucca) tánciskolájában február hó 8-án kezdők részére új táncolón kezdődik.

Jön! KARINTHY!

SPORT

— Az aradi footballbírók bizottsága értesíti a testület tagjait, hogy az A. A. F. A. R. alapszabályokban lefektetett és jóváhagyott kötelező rendszeres heti összejöveteleket minden hét csütörtök estején tartja meg a Kánya-étterem külön termében. A bizottság figyelemzveteli a tagokat, hogy az összejövetelekről tavol maradók az alapszabályok 17. szakasza értelmében a testület névsorából törölők. Az összejövetelek folyó hó 3-án veszik kezdetüket.

Sokszáz éves bucaresti templomok kincsei között...

Majdnem kétszáz templom van Bucarestben. — Bucarest a templomok városa. — Ehezök és szegények temploma. — Ezüst kés-templom. — Gólyafészek-templom. — Magyar címer egy román templomban. — Szent Demeter ezüst koporsója.

(Az Aradi Közlöny bucaresti szerkesztőségétől.) Bukarestet a templomok városának is lehetne nevezni. A Calea Victoriein öt templomot találunk, de ha a Calea Victoriáról akár melyik mellékúccába befordulunk pár száz méterre már egy újabb templom érdekes sziluettjét pillantjuk meg. Majdnem kétszáz templom van ennek a városnak és vannak köztük igazi műtörténeli beccsel bíró építészeti ritkaságok. És ezekben a templomokban sok száz éves régi ereklyék, ritka festmények, keleti szönyegek vannak felhalmozva. Sajnos, e templomok kincsei még nincsenek rendszeresen feldolgozva, a templomokban az egyszerű szerzetesek, kik a kincseket őrzik nem igen tudnak felvilágosítást adni és így a látogatók gyakran nem is sejtik, hogy milyen értékes évszázados régi ereklyék mellett haladnak el észrevétel nélkül, mert talán egy csillogó, esetleg csak huszharminc éves „icoana” lekötötte a figyelmüket.

Legenda az ezüst koporsós Szent Demeterről.

Ha egy idegen jön Bucarestbe és a templomok után érdeklődik, legelőször a Mitropolia-templomba szokták elvezetni. Egy domb tetején épült ez a templom 1655-ben. A templommal szemben lakik a patriarcha Miron Cristea és ugyancsak e domb egyik oldalára építették a képviselőházat. A képviselőház modern épülete allig tíz méterre van ettől a régi templomtól, a háboru előtt épült néhány évvel és akkoriban még nem törődtek azzal, hogy ezzel az új épülettel teljesen tönkre tették azt a hangulatot ami ezekből a régi sokszáz éves kövekből kiáradt. A Mitropolia-templom belsejében a falak teljesen feketék, valaha friss világos színekkel voltak a falakra festve a szentek képei, de a több száz éven keresztül felgyűllyasztott gyertyafüst tönkre tette a festményeket és most a fekete réteg alól itt-ott kikandikáló szentek körvonalai szinte misztikus hangulatot árasztanak ebben a régi templomban. A bejáratnál jobbra egy ezüst koporsóban őrzik Szent Demeter földi maradványait. A koporsó teteje nyitva van. A szent teste egy dusan himzett terítővel van beborítva, csupán a balkeze feje van szabadon. Ez a kéz szinte mumiászerűen összaszáradt, teljesen megbarnult. Egy nagyszakállú szerzetes áll a szent földi maradványai előtt. Mindég van látogatója a templomnak, és amikor hárman-négyen összegyűlünk, a szerzetes egyszerű szavakkal kezd beszélni a templomról meg Szent Demeterről, és az egyszerű szerzetes szavaiban ősz szekeverődik a valóság a legendával...

— A háboru alatt a bolgárok el akarták lopni Szent Demeter koporsóját. Sikertől három bolgár tisztnek behatolnia a templomba. Feltették az ezüst koporsót a szent földi maradványával együtt egy autóra és allig tettek néhány kilométert az autó felmondta a szolgálatot. Egy másik autót kellett szereznük, de azzal sem jártak másképen. Négy autó ment tönkre, míg sikerült elérniük a Dunát. De ott már várták őket a németek, akik nem engedték, hogy a szent tetemet a bolgárok elrabolják, visszahozták Bucarestbe. A három bolgár tisztet a német hatóságok megbüntették, de az igazi büntetést csak aztán szenvedték... mind a három meghalt a háboruban. Valahány szor nagy szárazság van, körülhordozzák Szent Demeter az ezüst koporsóban.

Két amerikai látogató is volt ott a templomban, tolmácsot hoztak magukkal, az fordította le nekik a szerzetes előadását. Az amerikaiak látni akarták a szent tetemet. A szerzetes élénken tiltakozva magyarázta, hogy a diszes takarót senkinek sem szabad fellebenteni, ő már évek óta őrzik a koporsót, de

még ő sem látta sohasem. Évente egyszer a patriarcha nézi meg csupán a szent földi maradványait.

Magyar címer egy bucaresti templomban.

A Mitropolia temploma után a legtöbb látnivalót a Dambovica partján lévő Balasa fejedelem temploma nyújtja. Ez a templom ott van a Brancoveanu kórház kertjében. A templom bizánci stílusban épült, valóságos remekmű, a bizánci építészeti stílus valóságos iskolapéldája. A templomot és a körülötte lévő kórházat Brancoveanu fejedelem leánya a magyar Balasa fejedelemné építette. A templom színes ablaküvegein négy helyen is látható a régi magyar címer. A templom előtti téren Balasa fejedelemasszony szobra látható, a szobor talapzatán szintén köbe vésve ott van a magyar címer...

Hogyan nevezték el a fővárost Bucarestinek.

És most megindulhatunk a város akár melyik része felé, mindentűtt találunk érdekes templomra. A Strada Radu Voda-uccában van a Bucur templom. Allitól az ez Bucarest legrégebb épülete. A templomot arra a helyre építették, ahol valaha Bucur pásztor őrizte a nyáját. Akkor még Bucaresti helyén egy mező volt és a város a Bucaresti nevet is ettől a Bucur nevű pásztorától nyerte.

Ősi templomok léglója.

Volt huszonöt év ennek a városnak az életében, mikor Brancoveanu fejedelem uralkodott a 17-ik század végén, amikor a legszebb templomai szinte a földből nőttek ki egymás után. Ebből az időből való a Stavropoloos templom, mely ma ugyan házak közé van szorítva, és közönséges mázólo mesterek restaurálták pár év előtt a külső falfestményeket, de még így is, átragyog rajta a csillogó bizánci építőművészet. Ugyancsak ekkor épült a coltei-kórház előtti téren lévő templom. E templom bejáratának állandó csodálói a Bucarestbe érkező idegenek, allig van nap, hogy ne állna ott egy-két idegen fényképező géppel. Aztán van még látni való bent a város közepén a Strada Academián, ott van az „Egy nap temploma”. Az Olimpului uccában az „Ehezök és szegények temploma.” A Sturbey Voda-ucca 91. sz. alatt van a Szent István vagy a Gólyafészek-templom. Valaha a régi időkben talán egy gólya rakott fészket e templom tetején, így kapta ezt a templomnak furcsa nevet. Valaha bizonyosan minden osztály a maga templomát kereste fel, innen származnak, ilyen templom nevek: Ezüst kés templom, Écetesek temploma, Zöldsegárusok temploma, Kereskedők temploma, Fazekas templom, Gyógyforrás templom, Régi téglás templom...

Az eltűnt templomkulcs.

A Virág-piacon, dűledezett kerítés veszt körül egy régi templomot. Ez a templom a régi vár temploma volt. A vár több mint kétszáz évvel ezelőtt leégett, a megmaradt téglákból felépítették a környékbéli házakat. A templom új tornyot kapott és ma már a beenszűlött bucarestiek közül is csak kevesen tudják, hogy az a templom a virágpiacon miért viseli a „Régi udvar temploma” nevet. A Scauts sikkortban teljesen házak közé ékelődve van egy ősrégi templom. Nagy nehéz vasajtánján, régi lakat lóg, a falai majdnem méteres szélesek, az udvart benőtte a fű, az ablakai betörtök és a nyitott ablakokon keresztül belátni a templom belsejébe. Az ortodox egyház ezt a régi templomot átadta a műkincseket őrző bizottságnak. Bent nagy összevisszaságban fekszenek a régi faragott egyházi butorok, ereklyék, képek. Egy német kutató, aki régi bizánci emlékek után kutatott, oda volt az örömtől, amikor „felfedezte” ezt a templomot, tíz nappal halasztotta el az utazását és aztán végül is üres kezekkel kellett elmennie, mert sehol, egy hivatalban sem találták meg e régi templom vasajtánjának a kulcsát...

Fejfájásnál és fogfájásnál
a legújabb szolgálat
Aspirin
tablettái
teljesítik.

Csak az eredeti csomagolásban
vásároljok (6 vagy 20 tablettás
csomagolás) a (leghíresebb)
Düveljécséfével együtt

Mulatság.

Fabál a Központban.

A lelegepársabb táncestélyek tradicionális nagyszerűségeivel, Arad béli statisztikájában mindenkor a lelegején foglalt helyet egy káprázatosan, vidáman forró béli éjszaka: a Fabál. Tul a sablonon, mindig új, eredeti ötletek: ez volt a szerencsésen megválasztott rendezőbizottság jelszava s így önként értődik, hogy a táncestélyek evolúciójában az ideji, február 12-iki Fabál meglepetésben csak gazdagabb fordulót és feledhetetlenebb élményt fog jelenteni azok számára, akik Arad lelegepársabb, legszebb hölgyei között, nyugatról importált táncos trükkök keretében, jazz-band és cigányzene újonatúj slágerei mellett, brilliáns jókedvben töltenek majd el egy nagyszerű és vidám béli éjszakát. A Fabál, — a mely a Központi erre az alkalomra pazarul feldíszített termeiben fog lezajlani — ideji meglepetései sorába tartozik, hogy egy komoly szakértékből álló zsűri a legszebben és legkitartóbban táncoló hölgyeket és urakat az eddigi szokásoktól eltérően valóban értékes és a főtér kirakatokban már közszemlére tett ajándékokkal lepi meg. Az agilis rendezőbizottság, amely állandó permanenciában, a legszenzációsabb és a nyugati fürdőhelyeken most divatba hozott táncslágerek bemutatását készíti elő, azon bejelentésén kívül, hogy már sikerült megszerveznie egy pompás, de amellel rendkívül olcsó büffet is, ez uton is közli, hogy az eselleg megkésített meghívóját a Fabálra postafiók I. 76. útján írásban okvetlen sűrűsse meg, mert mindenkinek, aki Arad uri társadalmában szerepet játszik, ott kell lennie a Fabálon, amely jótékony-célt is szolgál, amennyiben a táncestély tiszta jövedelmét az Erdélyrészi Fatiszttviselők kerületi csoportjának nyugdíj-egylete alapja javára fordítják.

Ibolyabái Timisoarán. Pompás sikerű, rég nem látott hangulata, jótékony célzatu „Ibolyabál” rendezett ma este Timisoarán a timisoarai magyar nőegylet a Tiszti Kaszinó helyiségeiben. Zsufolásig megtelt terem, fesz-telen hangulat, szakadatlan tánc volt mindvégig az uralkodó planéta a bálon és valóban el lehet mondani, hogy ez a bál volt az ideji legkiemelkedőbb mulatsága. Az estély kifogástalan megrendezése körül különösen a következő urhölgyek szereztek hervadhatatlan érdemeket: fővédnökök: dr. Bethlen György grófné, Cantacuzino Alexandra hercegnő, báró Huszár Pálné, a bál elnöknője: báró Ambrózy Andorné; védnökök: dr. Bogdan Elena, Balla Hugóné, Bohus Károlyné, Berger Manoné, özv. dr. Csurgay Sománé, dr. Dobosan Maria, Faur Zsófia, gróf Gyürky Lászlóné, dr. Jakabffy Elemérné, dr. Kakuk Jánosné, Manaszgy Gyuláné, dr. Márk Jakabné, dr. Petó Ignácné, Szabolesska Mihályné, Szana Zsigmondné, dr. Tornya Gyuláné, Tóti Rezsóné, dr. Veterány Viktorné, gróf Woraciczky Jánosné.

— Alarcos jelmez-est. Kiss Rózsa tánciskolájában. Vakító fényárban fürdött ma este a Krispin-terem. Szébbnél-szebb jelmezek színes csillogásával vonultak fel és a jókedv, vigság pompás

mulatság keretében hajbókolt mindenki karnevá hercegének. Kiss Rózsa legjobban sikerült mulatságai közé sorolhatja a ma estét, a zsufolt tere és a gondtalan derű olyan imponáló karakterisztikonok voltak, amelyek csak nagyon kevés bálnál tapasztalhatók s Kiss Rózsa jelmez-estjén hatványozottan voltak meg ezek a sikert jelentő körülmények s a pompás mulatságnak csak a hajnali derengés vetett véget.

— A református táncos-estest február hó 20-án d. u. 6 órai kezdettel a Központi szálló ös-szes termeiben lesz megtartva.

Kína tiltakozik az angol csapatszállítás ellen.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kantoni kormány tiltakozó jegyzéket intézett az angol csapatszállítások ellen az angol kormányhoz, amelyben kijelenti, hogy Anglia magatartása a népszövetségi szerződésekbe ütközik. A jegyzék megállapítja, hogy a Sanghai szomszédságában állomásozó katonai és rendőri erők elégségesek a rend fenntartására. Felhívja az angol kormány figyelmét arra, hogy a nagyszámu idegen csapatok készenlétben tartása súlyos komplikációkat idézhet elő és Kína elhárít magától minden felelősséget e tekintetben. A pekingi kormány tiltakozásán felbuzdulva a sanghai hatóságok és társaságok szintén tiltakozó jegyzéket intéztek az angol kormányhoz. A tiltakozás következtében valószínű, hogy a külföldi konzulátusok nyilatkozatot tesznek közzé, hogy semmi kö-zük Nagybritánia akciójához.

A kantoni kormány nyilatkozik meg akarna

„Butorozott szoba kiadó!”

(Arad, február 1.) Egy apróhirdetés jelent meg ma, amely bizonyára sok ember figyelmét keltette fel. Hangzott pedig ez az annonsz a következőképen: „Butorozott szoba kiadó, önálló, független, fess uriaszszonyonál. Cim a kiadóhivatalban”. Voltak valószínűleg olyanok is, akik kétszer elolvasták ezt az apróhirdetést s csak azután jöttek végleg rá, hogy igenis arról van szó, hogy egy szoba kiadó egy olyan uriaszszonyonál, aki már jóelőre felhívja leendő lakóinak figyelmét arra, hogy ő fess, tehát nemcsak a butorozott szoba a dolog lényege, hanem más is.

Nem akarok nevekkel szolgálni — minek az álszemérmes társadalom elé vetni saját szülöttét? — csak annyit írok meg, hogy a lakás a Vécsey-uccában van. Földszintes ház. Az udvaron.

Zörgettem a szobanforgó ajtón és kis várakozás után megfordult a kulcs a zárban. Konyha. Egy szoba balra, egy szoba jobbra. Elöttem egy magas, tényleg fess hölgy, csinos háziruhában, amely azonban elárulja, hogy önagsága selyem alsóruhát hord. Fess volt a hölgy alakja, de az arca, ó istenem, hát az — helyes volt. Himlőhelyes. Vagy valami ilyesmi. Szőke, nagyon festett szőke haj és jobbra mutatott.

— Ez a szoba — mondta — és beléptünk. Egész rendes hely volt, csak nagyon hideg. Kíváncsian néztem szét és figyeltem a magas székeséget, de ő üzletes mosollyal az arcán dicsérte a szobát. Hogy az kényelmes és jó, itt nem zavarja semmi az embert, ide eljöhét bárki is...

— És az ára asszonyom?

— Kilencszáz lej.

Nem lehetett drágálni, de azért leültem a diványra, ő meg egy székre velem szemben. En a má s i k ü g y e t is szerettem volna tisztázni, ha már itt vagyok. Azt az ügyet, amire a hirdetésnek „önálló, független, fess uriaszszony” része vonatkozott.

— Kérem asszonyom — kezdtem — ön olyasmit hirdetett a laphan, hogy abból arra lehet következtetni, hogy itt nemcsak szoba-kiadásról van szó, hanem...

— Igen, tudom — vágott kissé erőltetetten nevetve közbe — de ezt csak a reklám

— Mikaiakaj Nőegylet álarcos-bálja február hó 5-én a Hajósnál.

— Aviva Barissia műsoros táncestélye február 19-én a Krispin-teremben.

— Thèmes álarcos-bálja február 26-án.

— „Dal a dalról”, Pogatschnigg örökbecsű műve, melyet az aradi Gutenberg-dalkör immár másodizben nyerte el az ezüst serleget, kiemelkedő műsorszama lesz az aradi nyomdászok által február 27-én a Fejér Kereszt nagytermében rendezendő hangversennyel és táncal egybekötött teaestélynek.

nyerni a nagyhatalmak jóakarátát, mert erőlyes rendcsináláshoz fogott. Tegnap 22 kantoni katonát végeztek ki statáriális uton azért, mert a Jang-Cse-Kiang folyón hajókat raboltak ki. A kormány egyébként elbocsátotta a kínai vámok vezérfelügyelőjét, Francois Englen angol állampolgárt és helyébe Edgars ugyancsak angol állampolgárt nevezte ki. A hirtelen elbocsátás oka az volt, hogy nézeteltérés merült fel a vámbeszédések körül. Az új vámfelügyelőt utasították, hogy a washingtoni egyezményben jóváhagyott 3 és fél és 6 és fél százalékos pótdíjakat is szedje, különben a külföldi árukat és hajókat lefoglalják.

Londoni jelentések szerint Macdonald beszédét tartott, amelyben kijelentette, hogy az ellenzék Chamberlain kínai politikájának támogatója marad mindaddig, amíg Csen kantoni külügyminiszterrel való közeledés és Kína függetlenségének elismerése alapján tárgyal.

miatt tettem, hogy többen jöjjenek. És jönnek is.

— De asszonyom, hiszen mindenki...

— Tudom — szakított ismét feibe — de az se baj. Nézze: egyszer élünk. Én azt tehetem, amit akarok. Élnem is kell. Azelőtt irodába jártam, de most két hónapja nincs állásom és ha akad, aki szimpatikus és van egy kis pénze, hát istenem...

Most én szakítottam meg:

— Nos és — emigy mibe kerül a szoba?

— Emigy?... — nevetgált és az asztalon babrált — tudja isten, én nem vagyok nagyigényű. Tudom, hogy rosszak a viszonyok, én majd az illető pénztárcájához mérem igényemet.

— Na de mégis?

— Hát mit akar adni?

— Asszonyom drága: előbb hallanom kell, hogy maga mit kér.

Rámnézett, aztán halvány mosollyal s egy kis félelemmel is mondta:

— Háromezer lej.

— Szóval: a szoba — ismétlem — ön nélkül 900, önnel együtt pedig 3000 lej egy hónapra?

— Igen, igen — nevetett. — Sok talán?

— Nem, dehog — akadoztam a csodálkozástól, mert nyugodtan ült helyén, a szemembe nézet: és arról beszélt, hogy be fogja vezetni a villanyt és a kályha nagyon jól fűt. Hajlandó volt kosztot is adni, de annak az árát csak holnap mondhatja meg.

Egyelőre meg kellett nyugodnom abban, hogy Aradon a Vécsey-uccában van egy ház, ahol egy butorozott szoba a háziasszony nélkül 900 lej, a háziasszonnyal együtt, aki pedig egy fess, önálló és független uriaszszony — 3000 lej, a nagyságos asszony nem is drága. Ó maga csak 2100 lej havonta. Megigérttem bucsuzáskor, hogy visszajövök holnap. Akkor majd megtudom, hogy mibe kerül egy lakás a legteljesebb ellátással együtt Aradon az Úr 1927-ik esztendejében.

Roppant kedvesen bucsuzott és mikor az uccára értem, jutott eszembe, hogy még csak be sem mutatkoztam. Sajnálkozás és döbbenetes mosoly futott végig arcomon. Micsoda furcsa dolog!... Még arra sem volt kíváncsi, ki az, ki adna havonta 3000 lejt a szobáért meg érte.

(f. e.)

Apolóban ma utóljára Harry Liedtkével - Ibolyafaló.

Az előadások
3, 1/2, 5, 6, 1/2, 8
és 9 órákor
kezdődnek.

Jön! Vörösbőrtek pusztulása Jön!

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Február 5-ig beadhatók az adóvallomások.

A pénzügyminiszter táviratlag meghosszabbította a beadási határidőt.

(Arad, február 1.) Az aradi pénzügyigazgatóság ma a délutáni órákban távirat érkezett a pénzügyminisztériumból, amely szerint a pénzügyminiszter az adóvallomások benyújtásának határidejét az egész országban február hó 5-ig meghosszabbította. Az aradi pénzügyigazgatóság ezen az alapon felhívja

mindazokat, akik adóvallomásaik benyújtását elmulasztották, hogy ennek a még rendelkezésre álló pár napon belül annál is inkább tegyenek eleget, mert ellenkező esetben a vallomást benyújtani elmulasztottak adóját az adókövető bizottságok a saját megállapításuk alapján fogják kivetni s ebből az adózóra nézve esetleg érzékenyebb hátrány származhat.

Zürichben 2.80, Párisban 13.60 a lej.

Helyi valutaárak. (Február hó 1.)
Külföldiek: Berlin 44, Amsterdam 74.20, Newyork 184.75, London 899, Páris 7.36, Milánó 8.—, Prága 5.49.50, Budapest 32.45, Zágráb 3.27, Bécs 26.12, Zürich 35.60. — **Áru:** Márka 44, dollár 185, francia frank 7.30, olasz lira 8.—, cseh korona 5.50, pengő 32.40, dinár 3.25, osztrák schilling 26, svájci frank 35.50. — **Pénz:** Márka 43, dollár 183, francia frank 6.80, olasz lira 7.50, cseh korona 5.—, pengő 32.—, dinár 3.10, osztrák schilling 25, svájci frank 34.50. — **Írányzat:** kanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 1.)
 Berlin 123.20, Amsterdam 207.70, Newyork 520, London 2522.50, Páris 20.47.50, Milánó 22.25, Prága 15.39.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti** 2.82.50, Varsó 57.50, Bécs 73.35.

Zürichi tőzsdézárás. (Február hó 1.)
 Berlin 123.20, Amsterdam 207.70, Newyork 520, London 2522.50, Páris 20.47.50, Milánó 22.25, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.12.50, **Bucuresti** 2.80, Varsó 57.50, Bécs 73.35.

Bucuresti-i tőzsdézárás. (Február hó 1.)
Devizák: Páris 7.30, Berlin 43.75, London 894, Newyork 184, Milánó 7.98, Zürich 35.50, Bécs 26.10, Prága 5.47. — **Valuták:** Napoleon 745, márka 44, leva 1.32, török lira 0.90, angol font 895, francia frank 7.30, svájci frank 35.75, olasz lira 8.15, drachma 2.10, dinár 3.28, dollár 184.50, lengyel zloty 20.50, osztrák schilling 26.50, pengő 32.50, cseh korona 5.58.

= Országos mozgalom a forgalmi adó ellen. Iasiból jelentik: A lasi-i kereskedők tegnap este rendkívüli összulést tartottak, amelyen elhatározták, hogy abban az esetben, ha a kormány nem vonná vissza az egyszázalékos, ideiglenesen bevezetett forgalmi adórendeletet, a lasi-i kereskedők egytől-egyig bezárják üzleteiket. Az egyszázalékos forgalmi adó ellen különben országos nagyarányú mozgalom indult meg s mint ismeretes, az országos kereskedelmi és iparkamarák központjának múlt héten tartott közgyűlésén is érellyes állásfoglalásra szólították fel a kereskedőket.

= Egy milliárd fölösleg a külföldi fizetési mérlegben. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium kimutatása szerint Románia külföldi fizetéseinek mérlege december 31-én egy milliárd lej fölösleget mutat ki. Ezzel szemben a külkereskedelmi mérleg 7 milliárd lej az elmúlt év folyamán.

= Az Osztrák-Magyar Bank felszámolása. Bucurestiből jelentik: Lapedatu pénzügyminiszter ma reggel Eftimie Antonescu román delegátussal megbeszélést folytatott az Osztrák-Magyar Bank felszámolásának Romániát illető aktuális kérdésében. A Cuvantul értesülése szerint Antonescu jelentést tett a pénzügyminiszternek a január 24-ikén Bécsben a bank-felszámolás ügyében hozott határozatokról és megbízást kapott arra, hogy a Romániának ítelt aktívák, valamint a passzívák rendezése ügyében előterjesztést tegyen a kormányra.

Mozi.

xx Az Ipolytáló szerdán utoljára kerül vetítésre az aradi Apolló mozgószínházban. Harry Liedtkének ez a nagyszerű filmje, mely napokig szenzációja volt Aradnak, az osztrák császárváros régi szentimentális katonai életét viszi filmre. Az előadások 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Az indiánusok titokzatos életéből merítette témáját ez a film, melyet „Fehér virág” címen csütörtök től vetít az aradi Apolló mozgószínház. Az indiánusok évszázados harcát ismerteti megrázó színekkel a kép és az a hatalmas lelki átalakulást dobja elénk, melyen a rézbőrűek a késtől a Krisztus tanáig jutottak el.

xx A legnagyobb magyar film a Frakkos kisasszony, melyet elsőnek Romániában az aradi Uránia mozgószínház vetít szerdától. Pethes Sándor és Csontos Gyula magyar színművészek játsszák a kép vezető szerepeit, a női főszerepet pedig Bajor Gizi alakítja. A vándorkomédiások megható életét varázsolja a kép elénk, a vén komédiások mosolygós és könnyes életutját. A Frakkos kisasszony előadásai 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Rádó-műsor.

Szerda, február 2. Wien—Graz: 19. A Wiener Konzertverein hangversenye. — 21.30. Könnyű esti zene. Pozsony: 18. Hangverseny. — 19.20. Kávéházi zene. Zágráb: 17. Táncczene. — 20.30. Vidám esti zene. — Milano: 20.45. Operaelőadás. — Breslau: 18.30. Operaelőadás. — Prága: 16.30. Hangverseny. — London: 20.45. Offenbach-estély. — Stuttgart: 18.30. Operaelőadás. — Frankfurt a. M.: 18.30. Operaelőadás. — Róma: 21. Olasz zeneest. — München: 19. Hangverseny. 21.45. Táncczene. — Budapest: 9.15. Hírek. — 10. Nagy-mise a belvárosi templomban. — 11.45. Szimfonikus zenekari hangverseny. — 16. Gyermekmesék. — 17. Cigányzene. — 18.30. Operaelőadás. — 20.15. Hangverseny. — 21.30. Jazz-band.

Csütörtök, február 3. Wien: 20.05. Farsang a régi Bécsben. — Graz: 20.05. Hangversenyakadémia. 21.10. Vonószekari hangverseny. — Pozsony: 17.45. Hangverseny. — 20.30. Kávéházi zene. — Zágráb: 17. Zongorahangverseny. — 20.30. Jugoszláv-est. — 22. Táncczene. — Milano: 20.45. Hangverseny. — Breslau: 20.15. Népszerű hangverseny. — London—Daventry: 21. Nagy zenekari hangverseny. — 22.30. Táncczene. — Leipzig: 20.15. Hangverseny és recitációk. — Stuttgart: 20. Szimfonikus hangverseny, utána tarka est. — Frankfurt a. M.: 20.15. Schubert-est. — München: 20. Operaelőadás. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. Kertészeti előadás. — 15.45. Gyermekmesék. 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. — 18.20. Tormay Cecile előadása. — 20. A Lemger-féle női kvartett hangversenye, utána külföldi állomások közvetítése.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Elitették a betörő aradi diákokat.

A világhíró volt gyógyszerészegéd és két bűntársát az aradi törvényszék előtt.

(Arad, február 1.) Az aradi törvényszék T. másodtan—Pop-tanácsa ma ítéleket a „világhíró” aradi betörő, Szaplonczay Sándor volt aradi gyógyszerészegéd és két kiskoru társa ügyében, akik — mint annak idején részletesen megírtuk, az elmúlt év nyarán kifosztották Szőlősi Arnold aradi gyógyszerész lakását, ahonnan több oltózet férfitruhat és fehérmémet vittek el. A feljelentés folytán az aradi rendőrség megkeresésére a régi királyságban fogták el a „világkörüli utra” indult betörőket, akik elfogatásukkor azt mondták, hogy utlevélköltségre volt szükségük s ezért határozták el, hogy kifosztják Szőlősi gyógyszerész ruháit. A lopott holmikat Csutina Sándornak adták el, aki azonban nem tudott arról, hogy a fiatalemberektől vásárolt ruhák betörésből származnak s így ellene nem indítottak eljárást. Az ügyben ma megtartott főtárgyaláson Szaplonczay Sándor és két társa beismerték a betörést, de azzal védekeztek, hogy kalandvágyuknak nem tudtak ellentámasztást s mivel semmi más lehetőségük nem volt ahhoz, hogy pénzhez jussanak, kénytelenek voltak bűnös uton előkeríteni a szükséges utlevélköltséget. A betörést Szaplonczay követte el és két kiskoru társa csak a lopott holmik eladásánál segédkezett, azonban a betörésről Szaplonczay nekik is csak a rendőrségen tett vallomást. A törvényszék nem fogadta el a kalandvágyó fiatal emberek védekezését s ezért Szaplonczay Sándort egy és fél évi, a kiskoru T. K. és Sch. F. nevű diákokat egyenként fél évi börtönbüntetésre ítélte, azonban mindhármuknál beszámították a vizsgálati fogságban eltöltött 3 hó és 19 napot. Miután az elítéltek a súlyos ítélet ellen felebbezést jelentettek be, a törvényszék az ítélet jogerőre emelkedéséig a két kiskoru diákot ideiglenesen szabadlábra helyezte.

Felmentett halálraítelt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Rendkívül érdekes ügy került ma a magyar királyi Kuria elé. Az ügy főszereplője Szani József biharnagybajomi jómódu gazda, akinek feleségét 1924. május 8-án holtan találták meg ágyában. A fiatal asszonyt revolvergolyó ölte meg, amely átjárta a szívet. A régimódu nagy mordálypisztoly ott feküdt az ágy mellett, a földes szoba padlóján. Az ágy tele volt vérrel és az asszony mellett találtak vértócsában egy holtan született csecsemőt is.

A csendőrség hitvestáron elkövetett gyilkosság címen letartóztatta Szani Józsefet és a debreceni törvényszék kötél általi halálbüntetésre ítélte. Szani szinte kövémeredten hallgatta az ítélet súlyos rendelkezéseit és mikor az elnök felhívta, nyilatkozzék, hogy felebbez-e, a következőket mondta:

— Ha a Jézus Krisztust ártatlanul kereszt-re tudták feszíteni, én is elbirom a kötelet. Ártatlan vagyok, de megnyugszom a halálos ítéletben.

Dr. Gábor Jenő védő azonban felbeczett. A debreceni ítéletábla elé került az ügy és az orvosszakértők kihallgatása a szenzáció erejével hatott. Az orvosok megállapították, hogy az asszony feltétlenül öngyilkosságot követett el, mert erre vall a lövés iránya is. Egy mentőtanu is jelentkezett, aki bizonyítani tudta, hogy Szani József a gyilkosság idején már a mezőn dolgozott. A bíróság megsemmisítette a törvényszék ítéletét és Szani József vádlótat felmentette a vád alól. Erre azonban a főügyész jelentett be semmisségi panaszt és a Kuria az érdekes ügyben holnap hirdeti ki végső döntését.

Erzsébet MOZGÓ

Ma, d. u. 3, 5, 7 és este 9 órakor, Holnap utoljára d. u. 8 és este 9 ó.

Schellenberg Testvérek

Kellermann Bernát világhírű regénye filmen. Conrad Veidt legszeszélyesebb költős szerepében. Péntektől „Dunakeringő” Harry Liedtkével. — Eredeti énekbetétekkel.

Az Aradi színház opera művészeivel.

Az aradi Urániában

ma, szerdától

Bajor Gizi és Csontos Gyulával

a főszerepben

Frakkos kisasszony

vígjáték.

Az előadások 3, 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

FIGYELEM!

Aprilis 1-től az egyenruhaviselés minden iskolában kötelező. Bármely egyenruhát intézetek és egyesek részére legutóbb csobb árban THATU LAZAR egyenruha szabó megbízásából elvállalok. — Ugyancsak nálam szereshetők be az új is koiat saját gyártmányu sapkák és szövetek. Schaffer Henrik Arad, Bul. Regina Maria No. 25. Szállításoknál jelentékeny árkedvezmény!

Üzletünket március elején áthelyezzük a városházával szemben. Apponyi Testvérek. : Áthelyezés miatt mélyen leszállított árak!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirteljesi ára hétköznap 4 lej — szombati vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kiemelt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetésekre előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetésnél fenntartjuk magunknak a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket visszavesszük, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjukban nem közölhetők, sőt minden egyes esetben megváltoztatásra, illetve helyesbítésre kötelezzük. * * * * * Hirdetéseket telefon utján is tehetősek, telefon szám: 191. * * * * *

Levelezés.

EGLÉO

fogpászta a legideálisabb higiénikus fogápolószer és szájszagtalanító.

JÓMEGJELBENESÜ szőke leány ardent-barátságát keresi, ki anyagilag támogatná. Választ „Barna szem” jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kér. 699

SZÉPSÉGES SZUNTEMI Reád csak gondolni is kész boldogság, most tudom, hogy szeretsz. 690

Alkalmazás.

NYAKKENDŐK újjraalakítását, harisnyák fejelését jutányosan vállalom. Arad, Pta. Catechralei 6. 695

PERFEKT főzőnő 15-éves felvételt. — Holländer, Arad, Str. Cloaca 7. 707

ÖNÁLLÓ mindenes főzőnő állást keres. Csak vidékre megy. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 710

Lakás.

KERESEK 2 szobás üres mellékhelyiséges lakást. Cimeket ármezijelöléssel „Mérnök” jellegre vasut 2. posta kér. 696

URIEMBER keres butorozott szobát fürdőszoba használattal eseeleg reggeli és vacsorával. Cimeket ármezijelöléssel „Mérnök” jellegre vasut 2. posta kér. 697

ELEGÁNSAN butorozott, különbejáratu tiszta szoba azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 698

Vétel és eladás.

80 WD. szántó motoreke jókarban olcsón eladó Dávid Imre, Sanpetru-German. 567

FÉRFI ÉS FIU ÖLTÖNYÖK, trimó, íróasztalok, könyvszekrény, mahagoni hintaszék, szőnyegek, kristály dísztárgyak, vitrin, vitrin tárgyak, háló, ebédlő, uriszoba, szalon leányzóba berendezések, bőr klubgarnitúra, bőr és egyéb fotelok, díszágynevelők, kávé damasztalnévelők, 24 személyes abrosz, különböző servezetek, asztalok, székek, tükrök, gyermekágy, gyermekkoscsik, plüsch asztalterítők, Mária Terézia korabeli szekrény, dísztárgyak, amerikai iratszék, különböző villanylámpák stb. eladók. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

EGY teljes, fényezett diófa hálószoba egyéb használt butorokkal eladó. Arad, Luther-tér 3. földszint 7. 703

BIZOMÁNYBA KERESK, dísztárgyakat, bőröndöket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket: szőnyeget, kiegészítő cikkeket, férfi ruhámat, egyes butordarabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

KOMPLETT olajmalom 2 számú Mayer féle préssel eladó. Megtekinthető a Zarándi malomban. 701

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ingatlan.

ELADÓ KÉT TELEK bekerítve, két szoba konyhához való téglá, tetőcserep, új ártók és ablakok nagyon jutányos árért. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 711

Üzletek.

ÉPÜLETFAKERESKEDÉS és motorikus erőre berendezett fűrésztelen eladó egy Aradhoz közel fekvő nagy községben, konkurenciantes. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 663

Különféle.

ELCSERÉLNÉM antique szalongoarmatúrám 2 ablakra való szép csipceszűnyegnyel. Arad, Str. Mărăsesti 73. 700

KÉRELEM A NEMESSZIVÜ EMBEREKHEZ! Nyolcvanöt éves vak, nyomorék asszony bármily csekély adományért esedezik a nemeselekkü emberekhez. Cime özv. Csordás Imréné, Arad, Strada Baritiu (Rákóczy-u.) 14-27. szám. 200

Jövedelmező bérházak, a város minden részén MAGÁNHAZAK, továbbá lakások és üzletek olcsón vehetők 15282 Győrüiv „Mures” irodája utján Arad.

A leghevesebb fejfájást

is pár perc alatt megszünteti a ROZSNYA FEJPAZETILLA Kapható a ROZSNYA gyógytárban Arad

K Ö L C S Ö N Ö K

Lej és Dollárban

bekebelezés mellett kaphatók!
Bővebbet:

HERZOG

Str. Bratianu (Weitzer J.-ucca) 17.

K Ö L C S Ö N Ö K

Villamossági szaküzlet, telefon és csengő, **Radio** berendezések és azok alkatrészei állandó nagy raktára. **Varga és Rosenfeld** Arad, Bulv. Reg. Maria 12. : Telefon 908. Díjtalan költségvetés vidékre is. 16740

Fock Gábor

villanyerőre berendezett 691 esent- és díszműszertgályos üzeme Arad, Str. Braconau (Perényi-ucca) 4.

Élő hal, ponty és harcsa kapható csütörtökön és pénteken: **Lattwák József cégnél Arad**

Keresünk

azonnali belépésre műrlésben jártas **almolnárt.**

Ájtalatok eddigi működés, életkor és fizetési igény megjelölésével 691 **Csiha & Rákosi** Tárgyal-Szácsuo címre küldendők.

Tenyészkanok,

előrendű mangolló faj, köztenyésztésre hatóságilag felülvizsgálva és aláírva. eladók. Holländer Testvérek Garmelu (Jud. Arad) gazdaságában. 619

Ki akar érettségit? Középiskolai összevont magánvizsgálatokra és érettségire, teljes anyagi felelősség mellett előkészít Galgóczy Magántanfolyam Budapest, VIII., Mária Terézia-tér három.

Egy jólmenő vidéki mozi **szabadkézből eladó.** Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 568

Eladó kényelmes uriház

5 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, kerttel, autógarázsszal. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 618

Olcsó árak Muzsay-nál Arad

színházzal szemben. Gyapju öltöny téli Lei 1750 Double raglan v. ulster téli Lei 2350 Téli kabát szőrme sál gallérral Lei 2850 **Bőr kabát** szőrme bétés és gallér Lei 4000 Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

50 lej megtakarítás!

Csak 80 lejbe kerül havonta ha előfizeti az

Aradi Közlöny-t

30. — lejt ad ki, ha lapunkat példányonként vásárolja!

VIZUMOK követségeknél Utlevélhosszabítások, C.F.R. hírletek

!! Künstler-vizu miroda !! Arad, Bul. Reg. Maria 22. : TELEFON: 260. : Árcia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézek.